

31/9/22

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9. } చెన్నపట్టణము 1922వ సం॥ అక్టోబరు నెల 26-వ తేది గురువారము } No. 172
సంపుటము ౯ } మండులి నాడు సంవత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ సప్తి ౬. } సంచిక ౧౭౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్రకు ఘనమయినమందు.

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధాంతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమూర్తినిగల మాయమందుగాను, నకలుమందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదలమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నె. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి (1045)
107-108 డిగ్రీల యెండవేడిమి తెలియకుండు టెల్లు ? (3)

అమృతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండవేడిమిగాని తెలియదు. ఈ తైలము; కండ్లకును, మెదడునకును చలవకలిగించి, సరములకు జలమునిచ్చి, మూడుపోట్లను నిర్మూలముచేయును. కలసెప్పలను బోనణచును; అతిసిద్ధను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చవలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను రానియ్యదు. యోచన చేయువారికి ౨౫ మిక్కిలి మంచితైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, శిరోరోగములకును జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది. క్యాకింగు, పోస్టేజిపుల్లు ప్రత్యేకము. ధర 6 అవున్సుల సీసా రూ 1-0-0. [క్యాటలాగు ఉచితము. సంకలనాసము:- "పండిట్" మదరాసు. ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పనవీధి, మదరాసు.

నిధి ముక్తరథ్యుడు

(ప్రవర్తి రత్నావళి 920 పుట)

ఇది అయ్యర్వేదాశ్రమములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ఇందు కుడిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, చక్రవర్తి ముగ్గురము మొదలగు విలువైన ద్రవ్యములు చేరియున్నది. తై (గంధములతో) యోగము ప్రకారము నిర్మింపబడిన మౌఖ్యశాస్త్రము చేయబడియున్నది.

కో॥ శ్రీకృష్ణాచార్యవారి నకరాదివ్యవస్థతో, మేధావంతు కాంతిజనన కామోద్దీపకవ్యవస్థతో బుద్ధిని, ఆయుర్వాయుమును వృద్ధిచేయును. క్షయమునకు కాంచనియ్యను. శాస్త్రుగ భాగులైన శ్రీ కామోద్దీపకము తినిరించును. అదిమాత్రము, క్షయ, శుభ్రరోగములు, మొదలగు భాగులయితరములను వ్యాధులతో నామృతము నుపయోగించును. ఉపయోగించుచున్నప్పుడు మందుతో చింపవలెను. మే ౨౭ మూలము రూ ౬-0-0

గ్రాంథికయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) నమూనైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు అచంట లక్ష్మీవతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

19 వాల్తేరోడ్డు మోంబాయి, మద్రాసు.

నిర్మింపబడిన గోమంతియలపైన కాస్తూరి, కస్తూరి, చక్రవర్తి ముగ్గురములు కలపబడినవి. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపింపబడును.

మోసపుయందుల వలనను, ఇతరులకుడ ఇజ్జతుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకుడు.

ప్రాంచీలు:- (1) 148, హైరోడ్డు తిరునళ్ళిక్కణి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువళ్ళి, (3) 405, టంకశాలవీధి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయచేట్ల-మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగలోగలనది దేశమున

కఠినము లేదు. ౩౨౨౨౨లో కనిపెడు. ఎలుపు, తలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నె గ లో గ ము ను మూడు భాటలతో మూయును. శ్రీల దేశమున వ్యాధులకు బాచీ ఇది రాజవంశము, (1251) డబ్బీ 1 కి రూ ౩-4-0 గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం(గోవాపరిశిల్లా.)

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని (రిజిస్టర్)

తెలుగుజాతి తమకు ఈ విషమును వాడెన విషమును తినివేయుటయేగాక బాధ ను తూర్తిగా పోగొట్టును. ఇది పాకలు రూ 0.౩-0 పోస్టేజి 0.6-0, 4 పాకలు రూ ౧.౦-0 పోస్టేజి ఇనాం. 1 డబ్బా పాకలు ౬.0-0. పోస్టేజి ఇనాం.

చిరునామ:- తాజలక్ష్మీ కలంబు, (5) నెం. 44 నలులయ్యల వీధి, మద్రాసు.

స్వ దేశీ దీపములు

ఇది కల్పితేని ఇత్తిడిచే హిందూ దేశ కర్మాగారమునందు చేయబడినది.

దీనిలో రెండు క్రొత్తవత్తులను పెట్టుటకు మొరలుగలవు. ప్యాకింగు వి. పి. ఖర్చులతో సహా 1-కి ధర రూ. 10-4-0 లు మాత్రమే.

క్రొత్తవత్తి మొరలు లేకుండ ఊడువత్తుల నుండు మొర కావలసినవారు వివరముగా తెలిపిన ఆ ప్రకారము గా తయారు చేసి పంపబడును.

ఈ త్రరములు ఇంగ్లీషులో ప్రాయశఃలేదు.

S. RAMA Aiyer,
P. O. No 238, Calcutta.

శ్రీకృష్ణరమణం!

కొద్ది టీక్కెట్లుమాత్రమే!!

మించిపోవున!!

నీలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశ్వర తాలూకా మేడ రూ 16,500 లకు లభి.

మొత్తము 3,300 టీక్కెట్లు. టీక్కెట్లు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

అయ్యలారా! కృష్ణజిల్లా విలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపలు నె 143 రంగు నాస్ట్రోలికమైన ఫలలో నేను 1918 సంవత్సరంలో కట్టించిన రెండవసారి గలిన నామేడను ఆద్యైవరవాల్ ఫిట్టింగు సభా గవర్నమెంటులో తెలియ పంచినమాడట లాటరీమాలముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టీక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇను కొన్ని టీక్కెట్లుమాత్రమే గలవు. టీక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినచో లభింపగలవు. 2. టీక్కెట్లన్నియు ఫుల్మైన వెంటి నే లాటరీ యెప్పుడు కలిపేది ను, లాటరీ వేయవిధానమును, టిప్పిలుగా ముందు యావత్తను, స్వరూప తిత్తలను ప్రచురపరచిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగము, పెద్దపనులు వగయెల యెదుట విలూరులోనే లాట కల్పబడును. 3. ఈ టీక్కెట్లల్ల వసూలయ్యే సామ్యులో ఏటట్ల కమిషనువగైరా ఖర్చుబోను మిగతాసామ్యు టి టీక్కెట్లు ఫుల్ అయ్యే వ్యంతము యెలూకు సెంటులో కో అపరేట్లు బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అనంతరము దీక్షింపబడును. 4. ఈ మేడను తిఖాలు వగైరా ఆస్వాదనము లేదు చేసియుండలేదు. సభకు మేడకు ఎవరికీ యేగాదాబువచ్చినా నా స్వంత ఖర్చులతో పరిష్కరించి యీ మేడపాడును స్థిరపరచగలవాడను. లాటరీలో గెలుపొసిన వారలు వారి స్వంత ఖర్చులతో గెలుపొంది 15 రోజులలో వైవరతులతో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొనయేలూరు సమరిజ స్ట్రోరు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. అందుకు నావద్దనున్న పైటిటడిస్సు యెన్ఫంప్రై సర్టిఫికెట్లు వగై రాలు రిజిస్టరీకాలమందు యిచ్చి ఆస్తి స్వాధీన పరచబడును. 5 టీక్కెట్లు కావలసిన వారు తమ ద్రవ్యముగ వ్రాయించి, టీక్కెట్లు 1-కి రు 5 లునా నా పేర మనియ్యడకు చేసినయెవల అందిన వెంటనే లాటి టీక్కెట్లు తిరుగు టపాలో నుండించబడును. 6. డి టీక్కెట్లు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటిక్కెట్లు కమిషనుగా యిచ్చబడును. 7. ముందు టీక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడువు. 8. బోర్డు ఖర్చులు పంపినచో జవాబు యిచ్చబడును.

మాటూరి సర్వేశ్వరం, మేడ హక్కుదారుడు, టూరు, కృష్ణజిల్లా.

మహాభ్యగమనంహిత

ఇదియొక గొప్పనాడిగ్రంథము. ఇది పూర్వకాలమున మహాభలచేత వ్రాయబడినది. మనభరతఖండముందు జన్మించిన ప్రతి మానవురియొక్క జాతకము వానియొక్కజననం లగాయతు ఆయుర్ధామును ఆఖరవరకు జరుగు ఫలితములన్నియు అమూలా గ్రమంగా సంస్కృతశ్లోక పూర్వకముగా వ్రాయబడినవి. లక్షలకోటి జాతకచక్రములన్న ఆయా జాతకచక్రముల ననుసరించి ప్రతిమనుషునియొక్క జాతకఫలములన్న ఆత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినవి. జన్మ సం ౧౦ రు తారీఖు, జననకాలపుడియలు, జాతక చక్రము (కుండలి) యొక్క నకలు. ఇది మాకు వ్రాసినయెడల దాని జాతకచక్రమునెడకి వానిచక్రము ననుసరించి వ్రాయబడిన ఫలములన్న వ్రాసి వి. పి. గా పంపెదము. జాతకచక్రము నెడకునకు 1-0-0 ఫలితశ్లోకములయొక్క నకలువ్రాయుట 1-0-0 శ్లోకములు తెలుగునాడలో వ్రాయుటకు 1-0-0 మొత్తం రు 3 లు అగును వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అగును. శ్లోకములకు అర్థము అవసరంలేనివారికి రు 2 లు మాత్రము జరుగు. కావలసినవారికి వి. పి. గా పంపబడును.

ఆకేళ్య వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురి, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు నయనైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినవి.

లక్ష్మీ సరిసింహాజీవ్య సోమవారపేట, హుబ్బల్లి.

2. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనవి. మరల డబ్బుబుడ్డను పంపకోరెదను.

బాలరామావార్త, కరెస్తాదారు, చిక్కోడి బెల్ గామ.

3. మీ లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల గర్భిణులకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుడ్లు వెంటనే పంపకోరెదను.

ఎన్. ఆచ్చయ్య, మ్యూజిక్ మాస్టరు కిటిగనహల్లి, బెంగళూరు.

సారస్వతానందము విద్యార్థులకు, వ్యాపకాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంశ్లిష్టులకు, వారు, వీరు యనసేల మేడడు సంబంధమైన పనిగలవారి సొంతికి సంతివరి.

20 దినములకు సరిపోవు బేషధ వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, నెం 331 తంబుకెట్టిపిల్లి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్డరు మద్రాసునండి పంపబడువు.

201-594 పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు శ్రీ శీతారావున వైద్యశాల మైసూరు. (1)

తెలుగు కాలికో బైండు		
సివిల్ ప్రాజెడరు కోడ్	5	0 0
క్రిమినల్ ప్రాజెడరు కోడ్	6	0 0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	3	0 0
శతకతత్వావళి (గ్లెజు)	2	0 0
వేమన, నువతి, భాస్కర, సత్యవతి, కురాభాండేశ్వర, జగన్నాయక, కవిచాడప్ప, వాళిరెడ్డి, నరసింహ, మానస, బోధ, శ్రీబాధి, కృపాధిప, కృష్ణ, భద్రాద్రిరామకళిక, ములు, గణికాగుణప్రవర్తనతారావళి, పాపచిన్ని		
పాఖ్యానము, కృష్ణావిందము, హనుమత్సంచనింశతి, హనుమదండకము, విడిగా	0	2 0
శృంగారరత్నం, వేణుగోపాల, రామలింగేశ, కాళహస్తిలింగేశతములు, విడిగా	0	3 0
వికృతియాడిపో, మైలాపూరు - మదరాసు		

గంధర్వకళ

వీర్యవృద్ధికి వేరు పొందినది

ఇది గంధర్వలచే కనిపెట్టబడినది. గంధర్వలచే వాడబడినది. గంధర్వలచే మానవుల కనుగొనిపబడినది. కావుననే దీనికి గంధర్వకళ అని పేరు. ఆహామము. నలుబది దినముల మందు. ధన 4-0-0 లు మాత్రమే.

గంధర్వఘోరస్థి, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

"తెలుగు నండ్రి ప్రలేఖనము"

మీరు ఇల్లుకడలకే తెలుగు హుద్దంతు నేర్చుకొని కావాలిచేయవచ్చును. దినుసున కొక గంట పని. "ప్రాప్తి క్షు నిమిత్త మహాలిగ్ల పంపించండి!"

(18) ఇళాళరేమ బ్యూరో, కాకినాడ.

వృత్తాంతలేఖలు

జగ్గయ్య పేట

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఖద్దరు

ఈ గ్రామముందు శ్రీ శైవలూ ఖద్దర్ వర్తకసంఘము వారును శ్రీమహాత్మా భాదీ వస్త్రాలయమువారును వర్గములను పెట్టింది ఖద్దరు సభయిచేయు గంగతి అడుగుతు, కడపే. ఇచట తయారగు భోవతుల అంచులు, చీరల అంచులు సాధారణముగా మరి ఎచటను ఖద్దరులో తయారగుటలేదు. వైఖద్దర్ సంఘములక్రింద కొన్ని రాట్నములుకూడ పనిచేయుచున్నవి. ఇచట తయారగు బట్టకు కాంగ్రెసు సీలువేయుట కొరకై మా పశ్చిమ కృష్ణజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు తాడేపల్లి వేణుగోపాల రావుగారిని సూత్రైజ్యముగా నియమించినారు. ఈ గ్రామముందు నేతలతో అనేకరకములైన అంచులు తయారగుటయేగాక అద్దకముతో కాలంటు చౌకములు చేతిరుమాలులూ కూడ తయారగు చున్నవి.

జి. తిరువెంగళవాసుగారు

మా గ్రామమునకు వందొమ్మిది మాసముల క్రింద శ్రీ వారు పో లీ ను గవర్నమెంట్ కుగా ఇచటకు దళచేరి. శ్రీదాసుగారు చాలామందినారు. సత్యక్రతులైన వారికి ఎట్టి సహాయము చేయుటకు వెనుకొనరు. ఆసత్యవంతులకు సింహమునలే కాన్పించును. ఎంత చిన్నవాడైనను ఏదైన యపు సహముండి పోయిన ఓపికతో య పని నిర్వర్తించు చుండెడి వారు. వారు ఇచటకు వచ్చినప్పటి నుండియు దొంగతనము, మొదలైనవి చాలవరకు తగ్గివి. వైవాకి మరియొకచోటికి బదిలీయైనది. వారి గౌరవార్థమై శ్రీయంత గరిజె సత్యశారాయణంగారు శ్రీ కృష్ణ హైస్కూలువారు చారుగుండ్ల వెంకటయ్యగారు విందు లొనర్చి.

గుంటూరు

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఈ నెల ౧౮ తేదీన మాపట్టణములో గాంధీదినము జరుపబడెను. దేశభక్తు లనేకులు ఉపవాసము లుండిరి. ఉదయమున పట్టణములోని విదేశవస్త్రములు ప్రోగుజేయబడెను. సాయంత్రము ౧ గంటకు శ్రీ యు త చీమకుర్తి బసవయ్యగారు తమ ధర్మపత్నియగు సత్యవతి దేవి సహితముగా మంగళ వాద్యములతో స్వరాజ్య కార్యాలయమునకు వెదలివచ్చి కార్యాలయము ఎదుట యిరులకుగాను నూతనముగా నిర్మింపబడిన యజ్ఞశాలయందు సక్రమముగా "స్వరాజ్య లక్ష్మీకృతము" నడిపిరి. వ్రతానంతరము యజ్ఞశాలయందు హోమగుండమున మంత్రిపూర్వకముగా విదేశవస్త్రములు దహనము జేయబడెను. సాయంత్రము ౫ గంటల మొదలు స్వరాజ్య లక్ష్మీ కళికము, మహాత్మాగాంధీ, లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలక్, మహాదాల్, మేకతాలి మున్నగు దేశనాయకుల పటములను చలన బొప్పరమున చక్కగ నలంకరించి మేళతాళములతో పురవీధుల నూరేగింపబడెను. చలన చక్రము ఉపసంపించిన దేశ నాయకులచే మోయబడెను. సాయంత్రము ౭ గంటలకు చలమయ్య శత్రుము దగ్గర శ్రీయంత గొల్లపూడి పుల్లయ్య శెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభ జరుపబడెను. శ్రీయంత నడింపల్లి సరిసింహారావుగారు భిలాపకు సమన్వయింకొ ద్వీజయమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. యికర నాయకులు, ఖద్దరు, గాంధీబోజు, తిలక్ స్వరాజ్యనిధి, కాంగ్రెసులో సభ్యుల జేర్చుట యొక్క ప్రాముఖ్యతను గురించి మాట్లాడిరి.

ముఖ్యగవనింపు (2948)

మోగ్యతాపత్రములు

(5) మేడడు నుపయోగించునట్టివా రందరికిని సారస్వత సిటీలో నుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి ఫాస్ఫో డ్రాప్ బేషధము ఒక పరము పంపిడి. నా మేడడు సంబంధమైనట్టి వ్యాధు లన్నియు పూర్తిగా నయమైనది.

రంగూన్ } బాబులూల్, హెడ్ మాస్టరు
80-8-19 }

లిబరలుల ప్రతాపోత్తులు.

సర్ సర్వాధికారిగారి యుపన్యాసము

కామతూరి యధ్యక్షతన 24 వతేది సాయంత్రము ౪౪ వేల ప్రసాద సర్వాధికారిగారి యుపన్యాసము గావించిరి. లిబరలులు విప్లవమున కంగీకరింపరు. క్రమక్రమముగా సరియైన పద్ధతుల నభివృద్ధి నొందగోరెదరు. అసెంబ్లీ వారు ప్రెస్సు బిల్లును నిరాకరించుట లోన్ యాముగనే ప్రవర్తించిరి. కాని అసెంబ్లీ వారిచర్యను, బొంబయి క్రాసిక్, హిందూ, అమృతబహుళ పత్రిక, మొదలగు పత్రికలకు గాక టైమ్స్ గాక ఇండియా పయెనీస్ పత్రిక మొదలగు పత్రికలుగూడ ఖండించుట విచారకరము. మొదట పేర్కొనబడిన పత్రికలలో అసెంబ్లీ వారు తమ చర్యలన సంభవించిన యసందర్భమున తొలగించుకొనుట కై గో వెనందులభరించిబూడిద బూసికొని పక్షాత్తులై వైస్రాయిగారి వాక్యించిరిని వ్రాయబడెను. ఇదిశుద్ధ అజ్ఞానము. క్రమక్రమముగా కోర్కెపెక్కుట తమ లో తాము సంప్రదించిగొన్న యనుభవము వైస్రాయిగారి కడకు జనిరి. లిబరలు మితవాదు బుద్ధిగముల కావించి ఆకాభంగముచే జంకిపోవుచున్నారను సంకల్పిని నేనుభవించుచున్నాను. సింహా ప్రభుత్వ దాక్టరు సుప్రగాల్లు లిబరలులే ఉద్యోగమున నేక పర్యాయులు కాలదన్నివైచిరి. బీసెంటుగారి ఢిల్లీ సమావేశము కలన లాభము చేపారగలదు. సంస్కరణము లింకవరకు గావించిన వ పని ని, భా వి స్థి తి ని గూర్చి చర్చింప వలె గలను. ప్రభుత్వమునకు ప్రతి కూలము గ న నేక కక్షలు అసెంబ్లీలో ప్రబలుట విచారకరము. నాయకులను కాదలె నను మద్దేతులతో సభ్యులలో కొందఱు అల్పమనస్కులు షతముల నూరక లేవరీయుచున్నారు. డిమోక్రాటుపక్షము వారు తమసభ్యులకు స్వాతంత్ర్య మేమాత్రము నొసగక నిరంకుశులగుచున్నారు. అని మదిని. కామతూరి తరువాత నుపన్యాసించుచు అసెంబ్లీలోని కక్షలు బాగుగా పని చేయువలెనన్న సభ్యులకు స్వాతంత్ర్యముండదగదనియు కామన్న సభలో కూడ నదే సంప్రదాయమనియు తమపక్షమునకు వోటునిచ్చుట కిష్టము లేని సభ్యులూఁబడదనెదమన్న గాని యెదిరి రుతుమునకు వోటు నీయదగదనియు తెలిపిరి. అసెంబ్లీ వెనుకబడిన నిరాకరించుట వ్యావృత్తి. క్రమక్రమముగా నెజలులో బిల్లును ప్రకటించిన యెడల అసెంబ్లీయొక్క అంగీకారముతో పనియేలేపోయెడిది. అసెంబ్లీ వారికి బిల్లు అనవసరమని తోచినందున నిరాకరించిరి. అనంతరము జరిగిన విషయములగుర్చి సర్వాధికారిగారు చెప్పిన వానితో నేను పూర్తిగా నంగీకరించును. ఇట్టిదే యొక బిల్లు గత కర్షణ నిరాకరింప బడినప్పుడేమియు గల్గుంతు జరుగలేక. ఇప్పుడు ఈవిషయమును గూర్చి యంత గల్గుంతుచేయుట అనవసరమని కామతూరి రుపన్యాసించిరి.

ముఖ్య విద్యాలోచన సంఘము

పునహలో వై సంఘమువారు చాల ముఖ్యములగు విషయములను విచారించిరి. ౪౪ వేల ప్రసాద సర్వాధికారి, సి.రామలింగారెడ్డి, ఇండియా క్రమక్రమ విద్యాభ్యాస కార్యవర్తియగు తిలీగాల్లు గాక, నివిధరాష్ట్రముల విద్యాభ్యాసాధికారులను, గౌ. వంజపేగారును, విద్యాభ్యాసాధికారియగు లారీగారును కూడ ఆహ్వానము నందికొని సభ కరుడెంచిరి. ఇంతటినుండి యేరాష్ట్రమున నీ సభ జరుగునో ఆ రాష్ట్ర విద్యాపరిశ్రమోదయ, విద్యాభ్యాసాధికారితోడను సంఘముకలసి సంప్రదించవలెనని నిశ్చయింపబడినది. ఈగంతుకర్మము స్త్రీ విద్యనుగూర్చి విచారించుటకే సంఘము ప్రత్యేకముగా పునహో కరుడెంచెను. ఇచ్చటి పరిస్థితుల సాక్ష్యముగ గ్రహించి పూనా నేనానదమును ప్రదర్శించిరి. ౪౪ సర్వాధికారిగారు హిస్సే బుధాబాద్ నున్న హైస్కూలువరకు కరణాలయమును, అట్టిచేయగు నితరసంఘములను దర్శించిరి. దేవధూగారి యాతిధ్యముగొని సంఘమువారు భారతనేక సంఘ మందిరమునకు జనియచ్చట పునహు విద్యను గూర్చియు, దేశభాషలలో విద్యగలపుటను గూర్చియు, ఇంగ్లీషు ప్రాకంభింపదగు సమయమును గూర్చియు, డిగ్రీపరీక్షలకు సమానములగు పరీక్షల నేర్పఱచుటను గూర్చియు, విద్యా, కళ క్రమ కాలాభివృద్ధి సంబంధించిన విషయముల గూర్చి యాలోచన పోయెదట ముఖ్యములందు మేధావులును గూర్చియు చర్చించబడెను. ౪౪ సర్వాధికారిగారు వచనములచే ప్రవృత్తిపరిస్థితిని నిరంకరము భూమియందును పునహుల అక్కడ నివారించుట.

చెన్న పురి బజారుధరలు

అక్టోబరు 26-వ తేది గురువారము.

Table with market prices for various goods in Chennai. Columns include item names (e.g., rice, oil, sugar), quantities, and prices in rupees and paise. It is divided into sections like (1) Rice prices, (2) Oil prices, (3) Sugar prices, (4) Miscellaneous goods, (5) Local market, and (6) Foreign market.

సమకాలికాభిప్రాయములు

నెల్లూరుసభ: సంశయము ఏమటెట్లు? ఈనెల ౧3 ది పురమందిరమున జరిగిన మహాసభ కర్మక్షుభహీనమైన శ్రీ ఆమంచర్ల కృష్ణారావు పంతులుగారు లక్షి నరసమ్మగారు మొదలగు వారికొసగబడిన నోటిను నాటిసభవంటి సభలకన్వయింపజేసిరి. ఈసభాసభ్యులు అధికారహృదయమెరిగిన వారికే తెలియునుగాని ప్రజాసామాన్యమున కెట్లు తెలియును. పిన్నలును పెద్దలును, బీదలును ధనికులును సకలరాజకీయక్షమ లవారును కానదృష్టికి సమానులని లోకుల విశ్వాసము. ఇతర దేశముల యం దీనియమును పొటించురేమోగాని మనదేశమున గానరాదు. పండితమూలకముగా విన్నమాటలైన 144 కాసనము ల్లంఘింపవచ్చును తప్పులేదు. అక్కరాజు ముబ్బరామయ్యగారు ల్లంఘించిన ఘంటికాలములో నరహృదయే విచారింపని యెనుమా సములు కారాగారమున కంపఁడుట; శ్రీయావ్యాలీ సాహేబు గారు ప్రభుత్వము సభ నాహ్వనించి శ్రీ ఆమంచర్లకృష్ణారావుగారి పంటివారు ఆధ్యక్షత వహించు నెట్టిరాజకీయ సభలైనను మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరపు లన్వయింపవు. బహుళక కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు, కాంగ్రెసు అధికారులకును అన్వయించునేమో. లేనిచో మతియెక్కువకన్వయించును. దొరతనమువారి నోటినులకు వ్యాఖ్యచేయుటకు వారి హృదయమెరిగిన క్రొత్తపండితులే కావలెను. మతియొక బాధకల్పింపి నాటిగభ నాహ్వనించినవారిలో టౌకాంగ్రెసు కార్యదర్శి సంతకమును గలదు. ఇవక్తగారు లోకవిదితులగు ననవాయవారి ప్రకాశంకంతులుగారు. వీరిమూలమున సభలోనికి రాజద్రోహ పితాచము ప్రవేశించినను, ఈపిఠి చమునుపోగొట్టుటకు అగ్రాసనాధికారిగారును మునిసిఫల్ ఛేర్మను గారును తామెత్తులైరి. గనుక అసభయందు పాల్గొన్న వారికే ధయమునలేదని మానవ్యము. గాని ఒకసందేహము. లక్షి నరసమ్మగారి కొరగిన నోటినుకు 2 మాసములు ప్రాణముండును. అదిప్రాణముతోనుండి ఎక్కువని బాధించునో, ఎవరి బాధింపదో దొరతనమువారు తెలిపెదరా? బహుళక జూపిరున కిట్టి పెట్టుకొనవలెను కాబోలును. అక్కరలేదు. కాంగ్రెసుసంఘము వారియాజమాన్యమున నొకమహాసభ జరిగిన సంశయము నివారణ కాదా. వారిని మాసంశయమే బాధించుచున్నది. కాబోలును. లేనిచో మహాత్ముని కారాగార కైదాదినమున నోటినులలో లేనట్లుభావించి సభ జరిపించి ఉత్సవము గావించియే యుండును. సంశయనివారణకు సాహస మవసరము. చూపువారు గలరా?

Table with local market prices (వర్తకవిషయములు). Columns include item names (e.g., rice, oil, sugar), quantities, and prices. It includes sub-sections for local market (మద్రాసు - మారకపు రేటు) and foreign market (మారకము).

అకాలీల సత్యాగ్రహము

మొత్తము 2942 మంది అకాలీల అరెస్టుచేయుట

పోలీసులు మోటారు లారీని అకాలీలపై త్రోలుట - ఒకనికి చెబ్బితగులుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రంప వివరము

మక్తం ఏజన్సీ వివరము - ప్రజలస్థితి - వెనుకటి పితూరిలు
కొండవారి ఆచారములు - ఇప్పటి పితూరి వివరములు

రంప వివరము

బహిరంగముగ కలుగుచుండుట

సరిశీలనము సమాప్తమైన గొలగొండ ఏజన్సీలో దురాగతము లొకరించి పితూరి దారు లిప్పుడు ఏతేజ్వరము చేరువకు వచ్చిరి. అడ్డతీగలకు 2 మైళ్లదూరము నందున్న వైడిపుట్ట గ్రామమునకు కొయలువచ్చిరి. అడ్డతీగలను దోచుకొనిరి. 19వ తేదీరా త్రి చోడవరమునగూడ దోచుకొనిరి. రెండుచోట్లను నష్టమేమి యున్నదోను. రెండుచోట్లనుగూడ దోపిడి జరుగునని వారి నాయకు దుముందుగా తెలియజేసియే దోపిడి చేయించెను. గోదావరిజిల్లా కలక్టరు జి.టి. హెచ్ బ్రాకరుగారు డివీజనున్నార. పితూరి దారులు అడ్డతీగలకు వచ్చి మామూలుగా దోచుకొని పోయి నపుడు రాత్రి కలక్టరుగారు మిన్నకుందుటవలన చాల ప్రాణ నష్టము తప్పిపోయినది. లేనిచో అడ్డ తీగలలో ప్రజలకును పోలీసులకు నభికమగు ప్రాణనష్టము కలిగియుండును. పితూరి దారులు నిర్భయముగ కలుగు చుండుటవలన 60 మంది మోస్తా రిజిస్ట్రు పోలీసులును ముగ్గురు యింగ్లీషు ఉద్యోగులును 10 కంపర గాడిదలతో పితూరి దారులను పట్టుకొనుట కిచటికి వచ్చిరి. సేను తెల్ల వారివైన మాత్రమే భయమెత్తిరి నని వారి నాయకుడగు శ్రీమతి యువకుడు అడ్డ తీగలలో ప్రజలకు తెలిపెను. అతని ఆనచరులు ప్రజలతో కలిసిమెలిసి యుండిరిని తెలియుచున్నదని విశేషి 22 వ తేదీని ఏతేజ్వరమునుండి హిందూపత్రికకు తెలిపెను.

ఏజన్సీ డివిజను

గంజాం, విశాఖపట్టణం, గోదావరి జిల్లాలలోని ఏజన్సీ భాగములను చేర్చి రెండేండ్లక్రితము ప్రత్యేకముగా ఏజన్సీడివి జను చేర్చబడిరి. ఆ ప్రాంతమునందలి ప్రజలు కేవలము అనాగ రభకతయందుండుటచే పెక్కువత్సరములనుండి ఆ ప్రాంతములను ప్రత్యేకముగ గవర్నరు ఏజంటు పరిపాలించు చున్నారని గాని మామూలు జిల్లాలలోవలె సాధారణమున పరిపాలనను జరుగుట లేదు.

సరిహద్దులు

పూర్వపు రూపుకనుమీసము, పశ్చిమమున నాయా సంస్థానముల యంతరహద్దులు ఎల్లలను, దీనికి హద్దులు. ఈ ఏజన్సీలో ప్రయాణసౌకర్యములు చాల చెడ్డస్థితిలోనున్నవి. ఇనుప దారులు లేవలేవు. ఏజన్సీవరకును కొన్ని బండల కొడ్డున్నవి. జయపురము సంస్థానమున జయపురమువరకు కొడ్డున్నవి. శ్రీరంగము నుండి దక్షిణమునకు తిరిగిచూడవలసిన కమిషనరు కోరుచో వెంగళు నాగపూరు రైల్వేమార్గముగా వెళ్లవలెను. అది ఏజన్సీ నరసింపుడు 60-70 మైళ్లదూరమున నుండును. విజయనగరము రైల్వేస్టేషనువద్ద కొడ్డుదారిని మరియొక ప్రాంతమునకు రావలసి యుండును. అదొక్కటిని విడిచివేసి లోపలస్థమునను గడుచున్నము నను తిరుగుచుండు ఏనుగులతో వెళ్లవలసింది. అవినయమున గూడ వెళ్లవలెను ప్రజలములు చాలగలవు. ఎక్కడో యీ ఆదనినకి దుష్టముల సేవకుచేడకనే అనుకునుచున్నారు. గాని అది యీ కాలమున నెఱవేరునట్లేలేదు.

ఈ డివిజను ఆంతరము చాలవరకు ఎత్తయిన పితూరిమి యే. ఒకపితూరిమి 2500 అడుగులఎత్తైన ఉన్నది. కొన్ని కొంచెము ఎత్తైనవి ఎత్తైనవి. పితూరిమిమీద నాగపూరునుండి వచ్చి మిన్నకుందుగా నుండును. పితూరిమిమీదనుండి పూర్వపు రూపుకనుమీసము ఆదనినకియు పూర్వపు రూపుకనుమీసము గూడ ఏజన్సీ కొండలపైకి వరకును. అది ఎటువలె నో కి వచ్చుచో తెలియదు. వచ్చుచున్న చాలవలె పుష్పము గలదు.

ఏజన్సీలో చాలభాగ మరణ్యము. దానిలో చాల విలక్షణల వృక్షాదులుగలవు. చాలనదులును ఏకుపన్నవి. ఆతిరుగ్గమునతి మనోహరము నగు జలపాత మొక్కటిగూడ కలదు. అనేకరకముల మన్యపుష్పరముల కది పుట్టినిల్లు. బృహదాటారు జ్వరము లేని వారే యుండరు.

ఇట్లు మార్గములు సరిలేకున్నను జ్వరములు విస్తారముగా నున్నను యువకులగు పాశ్చాత్యోద్యోగులకు ఏజన్సీనివాస మం దాస్తే హెచ్చుగానే యున్నది. అచట వేడిమి తక్కువ. వేటకు అనకాళములు మెండు కచేరీ పని చాలకష్టమగాన ఏజన్సీలో నుండుటకు పాశ్చాత్యులు చాల యిష్టపడుదురు. భారతీయులు చాలకష్టపడుదురు.

పాములు అడవిమృగములు

ఈ అడువులలో అనేకరకములపాము లున్నవి. అడవి దున్నలు జంకలు పెద్దపులులు విస్తారముగా నున్నవి. ఇతరప్రాంత జంతువులుగూడ హెచ్చుగా నున్నవి. ఈమధ్య నొక పెద్దపులి కమిషనరు బండిమీద పరికినని తెలిసినది.

ప్రజలు

అచట నిరసించువారు కొందరు. సకరలు కొండలు మున్నగు అనాదిజాతులవారు. వారివారి ఆచారములు, ఆకారములు భేదముగా నుండును. వారందరును అనాగరికులే. వారు పాటి గానుండురు. వారికి ధాన్యము దొరకనపుడు చెట్లకేళ్లు, పండ్లు, దుంపలు, మున్నగువానిని తిని జీవించెదరు. వారు మనవ్యవధ గూడ చేయుచుండిరి. ఇప్పుడది బ్రిటిషు దొరతనమువారిచే చాల వరకు నివారింపబడెనుగాని పూర్తిగాపోయినదని చెప్పవలెదు వెండికొడుకు పరిశు.

ప్రతిసంవత్సరము వారిలో ఒకకాలము వెండిండ్లకాల మని నిర్ణయింపబడును. అప్పుడొక నాడు వయసువచ్చిన కన్యల సం దరిని ప్రతిగ్రామమున రాత్రి యొక గోతిలో దింపుదురు. యువకు లందరును అచటికి వెళ్లి వారిలో తమ్ముంగీకరించిన కన్యలను వరింతురు. మరునాడు వారిద్దరును కన్య తలిదండ్రుల కడకేగి వారి కరిగించి వారి ఆశుమతిని అతిర్పాదమును వారింక నొసంగు కట్టుములను బడయుదురు. ఇంకొక గట్టికరీక్ష యున్నది. ఒక యినుపపెనమును నివ్వలో ఎర్రగా కాల్చి ప్రతికన్యయును దానితో తన్నువరించిన వాని తొడమీద రక్తవేయును. అప్పుడు వాడు ఏడ్చినచో నాతని నామే వెండియడగూడదు. ఇందు కన్యకల దయయ్యే ప్రధానముగా నుండును. నిజముగా తానా పురుషుని నివాహముడ గోలనచో అతనికి విస్తారముపాద కలుగ తుండనే ఆమె నామమాత్రముగా రక్తవేయును. అట్లుగాక గట్టిక కాల్చినచో నతనిని వెండియడగూడు కామె కంగికారము లేదనుట యే స్పష్టము.

దుర్బోధనలు - పితూరిలు

ఇట్టి ప్రజలు కేవలము అమానుషులు గాన ఇతరుల దుర్బోధనలకు సులభముగ వశు లగుచుండురు. 1879-80 లో రంప పితూరి అనుపేరు పెద్దపితూరి జరిగినది. అప్పుడు చాలసేనలను పంపి దాని నడగించిరి. నురి 15 ఏడ్లకు మరల నొక పితూరి లేకగా దానినిగూడ సేనలసహాయముననే అడవివేసిరి.

రెండవసారి పితూరి నాయకుడు నామ చేతుడనని మాత్రము చెప్పుకొనేవాడుగాని భేదమేమిట చెప్పలేక నెను. మక్తపు ప్రజలందరూ అతనినుండును. దైవమాత్యమునాడే నెన్నియి తనకు గురిగడెప్పు కలవలసి అతడు చెప్పుచున్న సమయమునకు లను తువాదముగా చేయుకొని తనకు కలవలెను. తన ప్రజల కకర్కరినిగూడ గుండు చెబ్బులు తగులవలెనే చేసిన నెను.

ఆయుధములు

ఈ అడవుల ప్రజలు ఎల్లప్పుడూను కల్లును బాణములగు గండగొడ్డలను భరించెదరు. బాణములకు పొడుగాటి అలుని లుండును. వానితో వారు జంతువులను చేటాడుదురు. వారి బాణము లంతమాటిగా తగులవు గాని 20 గజముల దూరమునుండి వదిలిన బాణము తగిలినచో మాత్రము చాల చెడ్డగాయును తగులును గాన దూరముగానుండుటయే మంచిది.

ఈసారి వారు పోలీసుకుపాపము విస్తారముగా తీసి కొనిపోయిరి. ఈసారి వారి నాయకుడు ఆంగ్ల విద్య నభ్యసించి నందువలన కలిగినపుల మిది. ఈసారి వారి నాయకుడు వెనుకటి నాయకునివలె దైవత్యము నాలోపించుకొనలేదు గాని రాజ బిరుదములను మాత్రమే భరించెను. దీనికిగూడ ఆభిమానగరక తమే కారణ మగును.

ప్రజల సుగుణముల ఈకొండవారిలో కొన్ని సుగుణము లున్నవి. కొండలు అబద్ధమాడకుండెడువారు. ఇప్పుడు ఇతరుల దుర్బోధనలవలన వారు గూడ కల్లులాడుచున్నారు. అచట క్రైస్తవ మిషనరీలు వారిని సులభముగా నాకర్షింపగలిగి. సాధారణముగా వారికి ధనము బదులిచ్చినవారివలననే వారి కిబ్బంది కలుగుచుండెను. ఈ అనాయ లొక్క హిందూదేశము నందే గాదు ప్రపంచమునంతటను గలరు. వారు మొనట కాపుర మున్న ప్రజలు పిమ్మట ఆర్యులు వచ్చి వారిని అడవులలోకి తరిమిరి. వారు సేకతతాబ్దులనుండి అడవులలో నివసించుచున్నారు. ఆ అడవులు చాలవిలక్షణమని గాని వానినిభిగ్నని నొందించి రీతి ఆచూకదివల కేమియును తెలియదు. వారి వ్యయసాను పద్ధతి నాశనముతో ప్రారంభమగుచున్నవి. వారు ముందు విలక్షణల అడవులను తగుల బెట్టెదరు. పిమ్మట నచట విత్తనముల చల్లెదరు. మరుసటి వత్సరమున మరియొక చోట నిలువే అడవిని తగులబెట్టుదురు. ఈరీతిగా కొండలప్రక్కల చెట్లన్నియు తగులబడిపోవును. అంతట వానలవలన నాధూ సారము కొట్టుకొనిపోవును. అందువలన వివరికపునడవలలో శ్వే నట్టి ఎడవలలో ఏర్పడును.

వివాద కారణము

ఇదియే వివాద కారణము. ఈరీతిగా నీ మూర్ఖులు విలువ గల అడవులను తగులబెట్టుచుండ నుచేయింపదగునా? ఉచే ట్రింపకున్న వారి కాగ్రహముకలుగును. అడవులను బాగుచేయదల చిన కొండవారితో తగవు, రాకమాడు. (మదరాసు మెయిలు)

అకాలీల సత్యాగ్రహము

మొత్తము 2912 గురిని అరెస్టుచేయుట

కొత్త జరలు

బి. ఏ. పరిశులనిచ్చిన వారు, లంబర్దాయలు, జయలు దారులు మున్నగువారు చేరువేరు జరలుగా చేర్చిది గురుకబా గురు వెల్లుటకు ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. ఖాల్సాకబా లలోను పాతకాలలోను చదువుచున్న విద్యార్థులందరును గూడ గురువు సేవకు వెళ్ల వలెనని అకాలీపరచేసి ఆను అకాలీ ఆది వాదపత్రిక ప్రకటించినది. (ఆ. వెను).

అకాలీలపైకి మోటారు లారీని త్రోలుట

22 వ తేదీని ఫించెన సిపాయీల నతో అనుభవనముండి గురుకబాగురు వెల్లుచుండ గురుతాలా రాజకాన్సీ గ్రామములకు పుష్కల నోపోలీసు మోటారు లారీగాని తాలిస్థితు. వారు కోడ్డులో 2/3 వంతును వదలి కంకంలేని మూడవవంతు ప్రదేశమున నడుచుచుండిరి. అలాగిగూడ అకాలీ లున్ననంత కేవలమి సుతే దారు అమరు సింగు గారిని రానుకొని పోవు నంత చేరవగా వెల్లినది. అమరసింగుగారికి చెప్పు తగులలేదు గాని బాంబుజల్లు లోని ఫీకుసింగుగారు క్రింద పడిపోయెను. అతనికి తలపైని జె బ్బు తగిలినది. డాక్టరు గృహసింగుగారును నుండుటచే వెంటనే కట్టుకట్టిరి. అలాగిలోనున్న పాశ్చాత్యుడు నవ్వుకు కేరుచు యాలవేయుచు పాటపాడుచు వెళ్లెను. (స్వరాజ్య)

మాంతుగుంగారు సంయుక్త రాష్ట్ర

శాసనసభ వారికి వందనము లర్పించుట

21-6 తేదీని కానకనల్లో ఆధ్యక్షు లగు కీమగార్డు, మామ రాజగూడు కొండల నుండుమున పునాదు వారినిక కిర్యాణముగాను వందనము లర్పించుచు, సభియందెలవరుగల యా దరభావమున వెలిబుచ్చుచు మాంతుగుంగారు గవర్నరుగారి చేర్చబాసిన లేఖను చదివెరి.

స్థానికవార్తలు

పైకోర్టు సెషన్లు:—పైకోర్టు క్రిమినల్ సెషన్లు సువిచారణ నవంబరు 6 వ తేది సోమవారము ప్రారంభమగును.

పొరబాటు:—ఒక బ్రిటిష్ రాజ్యమా - నామాట వినుమా అని నిన్న ప్రకటించబడినవ్యాసము బ్రిగ్గర్స్ ప్రెమిజీ బరూ చాగారిచే స్వరాజ్యవత్ వ్రాయబడిన.

హానరరీ మాజీస్ట్రేటు:—చెన్నపురిలో యూజిను ఎన్.బి.యూ.వో.యూ., జాకా అంతని జోసపు కోసునుగార్లు హానరరీ ప్రెసిడెన్సీ మాజీస్ట్రేటులుగా నియమింపబడిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ:—రిచ్చర్డ్ లిటిల్ హేల్సు గారు తమకాసనభ్యుత్తమునకు రాజీనామా ఇచ్చిరి. ఈ రాజీనామాను గవర్నరుగారు అంగీకరించివారు. పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వము వారు సహాయమిచ్చు విషయముపై తయారుచేయబడిన బిల్లు రాబోవు శాసనసభాసమావేశమునందు చర్చకు తేబడును. ఈ సమావేశమునందు ఎ. వై. జి. కాంబెలు డాక్టరు జాకావలే గారు కాసనభ్యుత్తముగ నుండెదరు.

భగవత్కథాప్రసంగ సభ:—వై స భ వారి యాజమాన్యమున శ్రీరంగంపాస్త్రపులగు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీనివాసరావునకు భాగవతగారు 29 వ తేది శనివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు శ్రీ త్యాగరాజస్వామి పరిశ్రమను సమంబరు 2 వ తేది గురువారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ప్రభుత్వ పరిణయమును టంగళాలపేటి యందలి తొండవండలం మూలహాలో హరికథ చెప్పెదరు.

గౌ. కే. శ్రీనివాసయ్యగారి పర్యటనము:—కాసనసభ డిసంబరు సమావేశము ముగియునకే ప్రభుత్వసభ్యులగు గౌ. కే. శ్రీనివాసయ్యగారు నెల్లూరుగుంటూరు బెజవాడ విశాఖకుటుంబం బరంపురం మున్నగు ఉత్తర జిల్లాల యందలి ముఖ్యనగరములకు వెళ్లెదరు. న్యాయస్థానము కెట్లు పనిచేయుచున్నది విషయము గురించియు, పోలీసుకాఫును గురించియు స్వయముగ పరిశీలించెదరని తెలియుచున్నది.

నిషేధపు టుత్తరువు:—నెల్లూరు పాస్త్రపులగు వెన్నెలకంటి రావునకుగారిచే రచించబడి బందరులో కృష్ణా స్వదేశీ మద్రాసుకాలయం దిచ్చితింపబడి నెల్లూరుజిల్లా కోర్టుారు కార్తెగారు సంఘమువారిచే ప్రకటింపబడిన 'సహాయ నిరాకరణము' అనుతెలుగు పుస్తకమునందు చాడ్రోహ కరములగు విషయములు లుడుటచే యాపుస్తకమును ప్రభుత్వమువారు నిషేధించిరని యావార్త గజెనునందు ప్రకటింపబడినది.

సివిలుకోర్టులు-నిలువకేసులు:—సివిలుకోర్టులలో విచారణ కాక అధికముగ కేసులు నిలిచియుండు చుండుటచే యీ విషయమై ఆలోచించుటకు గౌ. కే. శ్రీనివాసయ్యగారు, గౌ. న్యాయమూర్తి ఓల్డ్ ఫీల్డ్, ఎ. బి. సి. కెల్లెస్సామిరావు రా. బి. సి. విశ్వనాథశాస్త్రి గార్లు ఒకవిచారణసంఘముగ ఏడవ జులైమాసమున ఏర్పరుపబడిరి. వీరి విచారణ ముగిసిదనియు త్వరలో ప్రభుత్వము వారికి తమనలహాను నివేదికమును పంపాలనియు తెలియుచున్నది. కేసులను త్వరలోపరిష్కరింపగలటవ్యాయశాఖభ్యుత్థులను తగ్గించుట మున్నగు విషయములగురించి వీరు సలహా లిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

వైద్యవిద్యార్థులకు యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చుట:—చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాల విద్యార్థులగు అభ్యుం కనకం, ముక్కమాల వెంకటేశాస్త్రిగార్లు కనపర్తి మహారాజుగారు మిక్కిలి ఆహార్యగ్రహణమునకు విశిష్ట చేసిరి. ఈ విద్యార్థులను ఉచిత విభమున గౌరవించి యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చుటకై 24 వ తేది కళాశాలయందు సభ జరిగెను. కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు డాక్టరు లక్ష్మీపతి గారు ఇరువురు యోగ్యతాపత్రములు చెరి యావైద్యులను బహుమానము ఇచ్చిరి. ఇరువురు విద్యార్థులు బహుమానముల నందుకొని మహారాజుగారిని ప్రశంసించి వాటికి ఆర్యగ్రహణమును గలగలముగ గుర్తించుచున్నారు.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

అక్టోబరు వరీయోఫలితములు

[మె డి క ల్]

మొదటి ఎం. బి. డి. ఎస్.

రెండవరగతి రిజిస్టరు నెంబరు:— 1, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 12, 15, 16, 18, 22, 24, 28, 29, 30, 31.

ఎల్. ఎం. ఎస్. సం దుత్తీర్ణులగుటకు యోగ్యులు:— 2, 9, 25.

మొదటి ఎల్. ఎం. ఎస్.

రిజిస్టరు నెంబరు:—32 33 34 35.

రెండవ ఎం. బి. డి. ఎస్.

రెండవరగతి రిజిస్టరు నెంబరు:—38 45 48 49 51 53 54 59 60 62 64 65 63.

రెండవ ఎల్. ఎం. ఎస్. సం దుత్తీర్ణులగుటకు యోగ్యులు:—37 39 43 44 46 47 50 52 55 61 67.

రెండవ ఎల్. ఎం. ఎస్.

రిజిస్టరు నెంబరు:—73 82 83 85.

మూడవ ఎం. బి. డి. ఎస్.

రెండవరగతి రిజిస్టరు నెంబరు:—86 87 88 89 90 93 96 97 99 101 103 105 106 107

మూడవ ఎల్. ఎం. ఎస్. సం దుత్తీర్ణులగుటకు యోగ్యులు:—92 94 95 98 100 102 108

మూడవ ఎల్. ఎం. ఎస్.

రిజిస్టరు నెంబరు:—112 113 114 115 116 117.

మొదటి ఎం. బి. డి. ఎస్.

1 వ భాగము రిజిస్టరు నెంబరు:—119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130.

రెండవ భాగము:—136 149 150 152 153 154 155 157.

ఎల్. ఎం. ఎస్. డిగ్రీకొయ్యగ్యులు:—182 183 184 140 142 143 145 146 147 148 151 156.

మొదటి ఎల్. ఎం. ఎస్.

1 వ భాగము:—158 159 160 161 162.

రెండవ భాగము:—167 171 173 174 176 177 178 179 180 181.

చెన్నపురి రాజధాని పోస్టుమెనుల సంఘము:—ఈ సంఘపు సాధారణసమావేశము నిన్న సాయంకాలము జరిగెను. చెన్నపురి లో జరుగనున్న యావద్భారత పోస్టుల కాన్ఫరెన్సుకు ప్రతినిధిగ గుంపు సహాయకార్యదర్శి యగు జాకా. కరదరాజులు వాయుడుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. పోస్టుమెనులు ఇతరపనివారల కోరికల ననుసరించి యావద్భారత సమావేశమువారు తీర్మానముల గావించవలయునని కోరబడినది.

మద్రాసు ఎస్టేటు లాండు ఆర్టు:—ఈ బాసు ఎస్టేటులందు అక్టోబరు నవంబరులందు జరి చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనిరి. అందువైగా. కే. శ్రీనివాసయ్యగారు సురక్షణబిల్లును తయారుచేసి వారు. ఈ బిల్లువిషయమై జమీందారుల యొక్కయు జమీందారి రైతులయొక్కయు ఆభిప్రాయములను పుచ్చుకొనుట యుక్తమని తీర్మానించి జమీందారుల కత్తుమన పర్లాకిమిడిరాజు, కే. రఘునాథరావుగార్లు రైతులపక్షమున ఇరువురు కెన్ద మనుష్యులను ఒక సంఘముగ నేర్పరచిరి. ఈ నలువురు కలసి బిల్లు విషయమై వారమురోజులు ఆలోచించి తమ ఆభిప్రాయములను ప్రభుత్వసభ్యులకు తెలియచెప్పిరి. ఈ నలువురు ప్రకటించిన ఆభిప్రాయముల ననుసరించి కత్తుబిల్లు సకరింపజనుననియు కాసనసభ డిసంబరు సమావేశమునందు యీ బిల్లు చర్చకు తేబడుననియు తెలియుచున్నది.

రంగూన్ మ్యూనిసిపల్ సంఘము

రంగూన్ మ్యూనిసిపాలిటీయొక్క పన్నులకేయ శాఖ యొక్కచర్చకు విచారించిన సంఘమువారు తమ నివేదికములో అసిస్టెంటు అసిస్టెంట్ కార్పొరేషనుకు సభ్యులు గావించిన యు, అసిస్టెంటు అసిస్టెంట్లను పనిలోనుండి తొలగింపకతననియు, వారిలో కొకఁడు 31 సం. లు మ్యూనిసిపాలిటీలో పనిచేసి నందున రాజీనామా నివృత్తులు నతని సభ్యుడగు ననియు తీర్మా

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఆఫీసు

నో టీ సు (368)

ఇందువలన యావద్దానికి తెలియచాయడ మేమనగా తిరుమల తిరుపతి వైరా దేవస్థానం యిలాకా యేనుగులకు, గుర్రములకు, యెనులకు దుప్పికి, ప్రతిదినం కావలసినంతజెంబు, దర్బా, తుంగ, రాగి, చొప్ప, జొన్న చొప్ప, పచ్చిగెడ్డి, వరికనుపు మొదలైనవి మొదటిరకములు యేయే రకములో మణుగు 1-కి యేధర ప్రకారం వక సంవత్సరమువరకు సప్తయి చాయగలరో వాట్లను వివరముగా వ్రాశి రూ 25 లు యిరువై అయిదు రూపాయలు డిపాజిట్టుతోకూడా 1922 సం॥ రం నవంబరు నెల 5 తేది మధ్యాహ్నం 12 ఘంటలకు తిరుపతి దేవస్థానం కచ్చేరిలో దివాన్ పేష్కార్లు వారియెదుట ఖుద్దన దాఖలు చాయవలసినది. తెండరును విచారణ కర్తలువారు మంజూరుచేసిన 7 దినములలోగా రూ 100 లు నూరురూపాయలు డిపాజిట్టు కట్టి స్టాంపు కాగితంమీద దేవస్థానం నరతులు ప్రకారం అగ్రిమెంటు వ్రాశి యివ్వ వలసినది.

(సం) సి. దొరసామయ్యగారు, నివాస్ పేష్కారు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

నో టీ సు (370)

ముప్పది సంవత్సరముల యనంతరము సంవత్సరము 1 కి నూటికి రూ 7 ల వంతున వడిని ఆటునెలల కొకసారిగా నిచ్చు పద్ధతిపైన చెన్నపురి కార్పొరేషను వారు ఋణపత్రముల నేర్పాటుచేసి వారు. ఈ ఋణము విషయమై పూర్తి కద్దతులు, వివరములు తెలియగోరువారు ఈ దిగు చెవ్రాలు చేసిన వారికి తెలుపబడును.

ఎంతసాముకు తెండరులను పంపెదరో సదరు మొత్తమునందు నూటికి రూ 5 లు చొప్పున సంచకారముతో సహా తెండరులను 1922 సంవత్సరం నవంబరు నెల 25 వ తారీఖున మధ్యాహ్నము, చెన్నపురి కార్పొరేషను, కమిషనరుగారికి పంప వలెను.

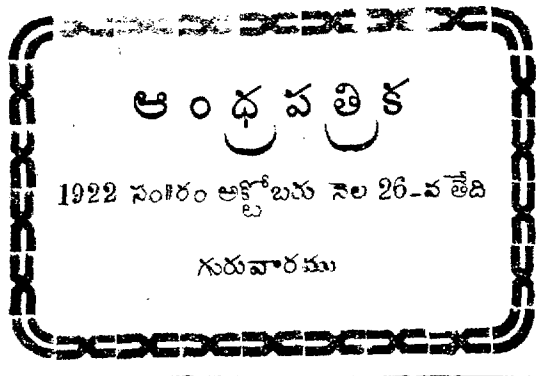
మంజూరు చేయబడిన మొత్తమును పూర్తిగా 1922 సంవత్సరం డిశంబరు నెల 9 వ తారీఖులోగా చెల్లించవలెను.

చెన్నపురి కార్పొరేషను } ఇ. హెచ్. ఎమ్. వావర్. 25-10-1922 } రెవిన్యూ ఆఫీసరు.

నో టీ సు (372)

నా పెద్ద కుమారుడు పెద్దిభట్ల వెంకటేశ్వర్లు అనే వెంకటేశాస్త్రి మైసూరువున్నాడు కొందరు దుర్మార్గులు హానికీ స్నేహితులుగా యేర్పడి లోకులను మోసపుచ్చి నాపిల్లవానికి రుణములు యిప్పించి తాము లాభము పొందవలచి యున్నట్లు నాకు తెలియుచున్నది. నాపిల్లవానికి రుణము చేరువలసిన అవుసరములేదు. నాపిల్లవాడు మైనరు అనిన్ని అతనికి యెవరు యేవిధమైన రుణము యివ్వకూడదని న్ని అతని మైనార్టీలో యెవరయినను రుణములు యిచ్చిన యెడలగాని, యిచ్చేయెడలగాని జాయంటుకుటుంబాస్తిగాని మైనరుభాగముగాని అట్టి రుణములకు జవాబుదారి కానేరవని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాను.

దుర్గిరాల } పెద్దిభట్ల కామేశ్వరరావు. 16-10-22 }

అట్టహాసము

—:—:—

ఇంగ్లండులో రాజ్యావు ఎన్నికలకొరకు వివిధ పక్షములవారును అట్టహాసముల నొనర్చుచున్నారు. తమతమ కార్యక్రమములను ప్రకటించుచున్నారు. ఇందులో నొక్కటియొకటిగా కొనసాగునను తలంపుతో వీరు ప్రకటనముల గావించుచున్నారా? లేక ఇదియంతయు ఎన్నికలలో విజయముగావించుటకు వైచిత్ర్యకేకలా? ప్రాశ్నఖండమున తమ బరువులను తొలగించుకొనుట బోనర్లాగారి యుద్దేశమని, టైముపత్రిక డెలుపుచున్నది. అనిన ఆర్థమేమి? మెంపొటమియా, పాలెస్టీను మొదలగు మహమ్మదీయ దేశములలో తమ జోక్యమును మానకొని, ఇంగ్లండు బయల్పడునా? లేనియడల పదజాలమున కర్థముండదు. మద్రాసు మొలలు పత్రికలో మాంఛెస్టరు లిబరలులు ప్రచురించిన కార్యక్రమము ప్రకటించబడెను. ప్రత్యేకపునంధులుగాని, రహస్యపు బడంబడికలుగాని బనికొరవనియు, వ్యయకరముగా విదేశదండయాత్రలను తలపెట్టుగాడనియు, ప్రాచ్యప్రపంచములో బాధ్యతలను తొలగించుకొనవలయుననియు, మొదలగు సంశయము లీ కార్యక్రమమున గలవు. విదేశవిధానముగూర్చి ఇండిపెండెంటు లిబరలు పక్షమునకు జెందిన గ్రే ప్రభువు బ్రాడుఫర్డులో ముచ్చటించుచు, విదేశపద్ధతులలో మాచ్చుగలుగవలయుననియు, ఇంగ్లండు పోగొట్టుకొనిన నైతికబలమును మరల సంపాదించవలయుననియు, కొయిలిషను మరల బైకిరాగాడదనియు, కొయిలిషనుపక్షమునకన్న కన్నర్వేటిపు పక్ష మధికారము వహించుట మేలనియు, సూచించిరి. రహస్యపు బడంబడికలను లిబరలుపక్షము వారు నిరసించుట భావ్యమే గాని, వానిని నిర్మా లించుటెటులు? గ్రే ప్రభువుగారు విదేశమంత్రిగ పనిజేయునపుడే ఇట్టి రహస్యపు బడంబడికలు బయలుదేరెను. ఈ సంగతిని లాయడుజార్జిగారు తమ మాంఛెస్టరు ఉపన్యాసమున బయటపెట్టిరి. అందుచే పక్షవిజయము కొంకు, ఒకరినొకరు నిందించి, తమ గొప్పతనమును చాటినమాత్రమున లాభముండదు. వీరు సూచించిన కార్యక్రమములు ఆచరణలోనికి వచ్చు మార్గమేమియో గనుగొనవలయును. కన్నర్వేటిపుపక్షమయినను, లిబరలుపక్షమయినను ఇంపీరియల్ మతపువాసనలను వదలనంతవరకు, స్క్విష్టత దొలగిపోదు.

నవంబరు 13 తేదిన తుర్కీ వ్యవహారమును పరిష్కరించి సంధి జేసికొనుటకు, సమావేశము గూడును. ఆసమయమున, బ్రిటీషువారెలుల బ్రవర్తించెదరో చూడవలయును. ఇప్పుడు వెలువడుచున్న కార్యక్రమములకెంత విలువగలదో తెలియగలదు. ప్రాచ్యఖండమున బ్రిటీషువారు తమ జోక్యము నెంతవరకు నూనుకొందురో జేటపడును. సంధి సమావేశమునందు తమకుగూడ ప్రవేశముండవలయుననియు, జార్జిలన్ని ప్రశ్నలను తమ కెక్కువగా పరిబంధించినదనియు, రుష్యా గోరుచున్నది. ఈ సమావేశమునందు పాల్గొనుటకు వీలు లేదనియు, జార్జిలన్ని ప్రశ్నలనుగూర్చి యోచించుటకు గూడడి ప్రత్యేక సమావేశమునందు రుష్యామును పాల్గొనవచ్చుననియు మిత్రమండలివారు డెలుపుచున్నారు. ఇంగ్లిషుపక్షముల ఆంతరంగిక భేదములతో బనిలేదు. ఏపక్షమువారును, పరాధీనదేశములకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు బూనుకొనినటుల వారి కార్యక్రమము లందు గనుపించదు. ఈ విషయమై కన్నర్వేటిపు పక్షమువారు రెంత సంకుచితభావము జూపుచున్నారో, లిబరలు లేబరుపక్షముల వారుగూడ అంత సంకుచితముగనే బ్రవర్తించుచున్నారు. మరల పీలు ప్రభువుగారే హిందూదేశమునకు రాజ్యాంగ మంత్రిగ నియమితులయిరి. పీలు ప్రభువుగారికి హైందవాశయములపట్ల ఎట్టిసానుభూతి గలదో ఇదివరకే వెల్లడియైనది. గ్రే ప్రభువుగారు గోరి నటుల ఇంగ్లండు కోల్పోయిన నైతిక బలమును మరల సంపాదించవలయునన్నచో, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము స్వాతంత్ర్యమునకు నిలయము గావలయును. ఇండియా, ఈజిప్టులకు స్వపరిపాలనము లభింపవలయును. ఇంగ్లండు తన ఇంపీరియల్ దురాశలను మానుకొని, మహమ్మదీ యాభిప్రాయానుసారముగ తుర్కీ సమస్యను పరిష్కరింపవలయును. ఇక్కార్యమును ఏపక్షమువారు నిర్వహించినను సరియే, వారు ఇంగ్లండు రక్షకులుగ భావించబడుదురు. అటులగాక, పలుపక్షముల వారును స్వలాభము కొరకు కార్యక్రమములను ప్రకటించియు, ఇంకను నితర అట్టహాసముల గావించియు ఫలితమును సున్న జట్టుచో, ఇంతదనుక కోల్పోయిన కీర్తిని ఇంగ్లండు మరల గడింపనేరదు.

బిసెంటుగారి సమావేశము

జాతీయవాదుల తోడ్పాటులేకుండ బిసెంటు గారు కన్వోషను నేర్పాటుజేయుటవలన నేమి లాభముగలుగునో తెలియదు. శాసనసభ్యులు కొందరు జేరి తీర్మానించినమాత్రమున, ఇంగ్లండు లొంగిపోవునని బిసెంటుగారి యుద్దేశము గాబోలు. ప్రస్తుత శాసనసభ్యులు ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము బూనజాలరు. శాసనసభలో బ్రవేశింపవలయునను జాతీయవాదులుగూడ బిసెంటుగారి సమావేశమునకు సుముఖత జూపుటలేదని, సత్యమూర్తి గారు బిసెంటుగారికి పంపిన ప్రత్యుత్తరముబట్టి గ్రహింపవచ్చును. అడిగినంతమాత్రమున బ్రిటీషు వారు స్వరాజ్యము నిచ్చెదరని సత్యమూర్తిగారికి నమ్మకములేదు. ఈ నమ్మకము, చరిత్రకు విరుద్ధముగ నున్నది. సైన్యముపైను, నౌకాదళముపైను శాసనసభ కధికారము లేకుండుటకు సత్యమూర్తి గారు రంగీకరింపరు. హిందూదేశపు విదేశ వ్యవహారములను ఇంపీరియల్ కాన్సిలువరము జేయుటకు వీరి కేమాత్ర నిష్పములేదు. స్వపరిపాలనావిధానము తయారుజేయుట కష్టమగు పని కాదని, సత్యమూర్తిగా రెఱుగుదురు. బిసెంటుగారి యిచ్చను తమ అట్టహాసముజేతు సక్ష్మిచేదు. స్వపరి

పాలనావిధానమును తయారుజేయుటకు పండితుల సహాయ మవసరమగుచో, సత్యమూర్తిగారు డెలిపి నటుల పాశ్చాత్యదేశములలోని సుప్రసిద్ధ న్యాయ వాదుల సహాయమును కోరవచ్చును. ఇక్కడు ముఖ్యముగ నాలోచింపవలసినది, హిందూదేశపు కోర్కెలను సాధించు మార్గ మేదియనియే స్వరాజ్యవిధానమును తయారు జేసి పార్లమెంటు సభకు పంపినమాత్రమున, మనోరథ మిడేరునని తలంచుట పొరబాటు. అందునను కన్నర్వేటిపుపక్షమువారు కోరినవరములను వెంటనే ప్రసాదించెరని తలచుట భ్రమ. బిసెంటుగారి సక్రమాందోళనపద్ధతులందు సత్యమూర్తిగారికి నమ్మకములేదు. అందుచే, బిసెంటుగారి యాచన పద్ధతులకు తాము వల్లె యనజాలమని సత్యమూర్తిగారు డెలిపిరి. శాసనసభలను స్వరాజ్య సంపాదనము కొరకు పయోగించుటకు సత్యమూర్తిగారి కిష్టమున్నను, సంస్కరణముల నే తీరున నయినను కొనసాగించుటకు వారిష్టపడుటలేదు. హిందూదేశపు వోటరులు గోరిన కోర్కెలను ఇంగ్లండు నిరాకరింపజాలదని బిసెంటుగారు డెలుపుచున్నారు. సత్యమూర్తిగారుల భావించుటలేదు. లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగము గాని, రిడింగు ప్రభువుగారి చర్యలుగాని, అట్టియాశ కడమిచ్చుటలేదు. అన్ని పక్షముల వారి సమావేశము నేర్పరుచుచు, దాని యందు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులకు స్థాన మొసగక పోవుట, హామెలు పాత్రలేకుండ హామెలు నాటక మాడినటులుండునని, సత్యమూర్తిగారు హితమొసగుచున్నారు. బిసెంటుగారి కిష్టమున్నను లేకున్నను, కాంగ్రెసు సభ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించినటుల మరియొక సంస్థ ఏదియు వహింపనేరదు. కాంగ్రెసు పక్షమును విడచి, సమావేశము నొక దానిని కూర్చుటవలన, సందర్భమెరిగిన వారెవరును మోసపోవజాలరు. ఇంగ్లండుదేశముల కీ మాత్రము డెలియకబోదు. నలువురు ప్రముఖుల నామములున్న మాత్రమున, అది ప్రతినిధి సభ యని పించుకొనదు. కాంగ్రెసు పక్షమునందధిక సంఖ్యాకుల యుద్దేశములతో తామేకభవింపకున్నను, బిసెంటుగారి సభయందు తాము జేరజాలమని సత్యమూర్తిగారు జవాబిచ్చిరి. ఇంతియగాక, కాంగ్రెసునందు బిసెంటుగారుచేరి తమ యభిప్రాయముల సక్ష్మిడ తెలుపవలయుననియు, గయాకాంగ్రెసు సభలో అన్ని పక్షములవారునుజేరి హిందూదేశపు భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించెదరనియు, సత్యమూర్తిగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కాంగ్రెసు స్థానమున వేరు సభలను నెలకొల్పు ప్రయత్నము కొనసాగుట దుర్లభము. కాంగ్రెసు నకున్న ప్రామాణికము మరియొక సంస్థకు దేనికిని సమకూరజాలదు. భారతీయు లిప్పుడు సంపాదించవలసినది స్వయంనిర్ణయాధికారము. ఈ యధికారము చేకూరిన పిమ్మట స్వరాజ్యవిధానములను తయారు జేయుట కెంతయోకాలము పట్టదు. గాంధీ మహాత్ముడు నిర్ణయించిన కార్యక్రమము స్వయంనిర్ణయాధికారమును సంపాదించుటకే ఉద్దేశింపబడినది. బిసెంటుగారి సంగతిని గుర్తింపక వెడమార్గము ద్రొక్కుచున్నారు.

ఇంగ్లండులోని అంతఃకలహములు

ఇంగ్లండులో శ్రీస్టేటు ప్రభుత్వము వారికిని, తిరుగబాటును కావించెడి రిపబ్లికను పక్షమువారికిని, కలహమంతరించెడి సూచనలు పొడగట్టుచున్నవి. సమాధానమునకు వచ్చెదమని, విప్లవ పక్షనాయకులు శ్రీస్టేటు ప్రభుత్వము వారికి కలుగు పంపిరట. ఉభయులమధ్య సంధిరాయబారములు

నడుచుచున్న వనియు, సంతి గురుకుటకు సాధ్యపడు ననియు డబ్బిను కార్పచేసినవారు ప్రకటించిరి. ఈవార్త, ఐరేండు శ్రేయోభివృద్ధి గోరువారెల్ల రకు సంశోషకరముగ నుండకమానదు. అంతః కలహములచే, చేజిక్కిన స్వాతంత్ర్యము నిరుపయోగమగును. జాతీయ దార్ధ్యము విచ్చిన్నమై, తీరని నష్టము వాటిల్లును. ఇంతటితో నయినను, ఐరేండులో విప్లవపక్షమువారు తిరుగుబాటును విరమించుట లాభకరము. స్వరాజ్యసిద్ధికి బూర్వము, సంక్షైక్యమును దిట్టపరుచుకొనవలయుననియు, అంతరంగిక విభేదములను తొలగించుకొనవలయుననియు ంధిమహాత్ముడు భారతీయులకు అనవరతము చాటుచుండెను. అన్ని జాతుల మధ్యను హృదయ సంయోగము బలపడినపిమ్మట, స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుటయే గాక, ఫలించిన స్వరాజ్యము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుటకుగూడ మార్గమేర్పడను.

ఆయుధములకు లైసెన్సు

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ జవహర్లాల్ నెహ్రూగార్లు సహాయనిరాకరణవలంబులగుటచే, ఆయుధ భారణమునకువారికి లై సెన్సులు నిరాకరింపబడెను. ఇందునుగూర్చి శాసనసభలో ప్రశ్న వేయగ, ప్రభుత్వాధికారమును నిర్మూలించ నెంచువారికి లై సెన్సుల నిచ్చుట కధికారులు సమ్మతించలేదని, జవాబు చెప్పబడెను. నెహ్రూగార్లు రుపురును ఆయుధములతో ప్రభుత్వమును కూల్చివేయ నెంచిరాయని పండిత హృదయనాథ కుంజ్రాగారు మరియొక ప్రశ్ననడిగిరి. తామటుల దలంచుటలేదని ప్రభుత్వ సభ్యుడు దెలిపెను. కాని మరల నీ విషయమును విచారించుటకు మాత్ర మితడు పూనుకొనలేడు. అహింసను ముఖ్యాధారముగ గైకొనిన నెహ్రూ వంటి నాయకునిపట్ల ప్రభుత్వము వారి రీతిని ప్రవర్తించుటకు తగుకారణమేమియు లేదని, వారే యొప్పుకొనుచున్నారు. నిర్బంధ ప్రయోగమునకు తల తొక్ గనుపించుటలేదు. లా, ఆర్డరు రక్షణ ఫేరుతో నివి సాగిపోవుచున్నవి.

నిందారోపణ

సర్ జేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు పూచానగరమున నుపన్యసించుచు, మితవాదమతమును సమర్థింప. బూనుకొనిరి. ప్రెస్సుబిల్లును శాసన సభ్యులు నిరాకరించుట న్యాయమేననియు, ప్రభుత్వోద్యోగానుభవములవలన తమ పక్షమువారు చెడిపోలేదనియు, బిసెంటుగారి సమావేశము మంచిదేననియుపలికిరి. కాని, సామ్రాజ్య శాసనసభలో, డిమొక్రాటిక్, నేషనల్, అను పక్షములు రెండుండుటలనవసరమనియు, నాయకత్వమును సంపాదించుటకు అసూయాప్రేరేతులై ఇట్టిపక్షముల నేర్పఱచిరినియు, డిమొక్రాటు లనువారు నిజముగ నిరంకుశులనియు, సర్వాధికారిగారు నిందించిరి. డిమొక్రాటు లింత చెడ్డవారని ఇదివరకు తెలియలేదు. సభాధ్యక్షత వహించిన కామతుగారుమాత్రము, సర్వాధికారి యభిప్రాయముతో నేకభవింపరయిరి. అధికార విరహితులగు శాసనసభ్యులలో కక్షలుండుట, సభ్యులకన్నను అధికారవర్గమునకే ఎక్కుడు లాభకర మనుటకు సందియము లేదు.

లండను సగరాలోగ్యము

చెన్న నగరమునం దనారోగ్యము హెచ్చుటయు, అంటువ్యాధుల మూలమున మరణముల సంఖ్యవృద్ధి చెందుటయు తటస్థించుచుండ, లండను సగరాలోగ్యము గత వేసంగియం చెటులుండెనో భాడవచ్చును. అంటుజ్వర మెక్కుడను బాడమ లేదట. మరణముల సంఖ్య అత్యల్పముగ నుండె

నట. సెప్టెంబరు మాసమునందు మరణముల సంఖ్య వేయిటికి 8 మాత్రమయ్యెను. ఇతర కారణము లేవియున్నను, హిందూదేశ దారిద్ర్యమే వ్యాధుల ప్రాబల్యమునకు మూలకారణమని ఎంచవచ్చును. కడుపునిండ తిండి ప్రజలకు లభించి, దేహదార్ధ్యము సాధ్యమముగ నుండునంతవరకు, అట్టి వారిని వ్యాధు లంతగ పీడింపవు. ఆరోగ్యసమస్య ఆర్థికసమస్యతో మిళితమై యున్నది. ఆర్థిక సమస్యను పరిష్కరింపకుండ, ఆరోగ్యమును పెంపొందించుట దుర్లభము.

వ్యయము దగ్గుట

కొయలివను ప్రభుత్వమున కోశాధికారిగ నున్న సర్ రాబర్టు హారనుగారు, ముచ్చటించుచు, ఇంగ్లండునందు రాబోవు ఎన్నిమేట్లలో నైస్యమున గాక ఇతర సర్వీసులలో ఏడుకోట్ల సవరనుల వ్యయము తగ్గుననియు, నైస్యవ్యయమునందు గూడ అంచనాలో తగ్గుదల గనుపించుచున్నదనియు, విశదపరచిరి. ఇంగ్లండులోవలె హిందూదేశమునం దిట్టి తగ్గుదల జరుగుట సాధ్యమగునా? ఇంచితేపు కమిటీవారేమిజేసెదరో తెలియదు కాని, సర్వీసుల కగువ్యయము నే మాత్రము తగ్గించినను లాభము లేదనియు, పోలీసుశాఖ కగువ్యయము నికను హెచ్చుజేయవలయుననియు, లండను ప్రెస్సు పత్రిక సలహానెసగుచున్నది. ఇక నైస్యవ్యయము తగ్గింపబడునను నాశయే యుండదు గదా. రెండు దేశములకును గల తారతమ్యమును గ్రహింపవచ్చును.

పోస్టులు రేట్లు

పోస్టులు రేట్లు హెచ్చుజేసిన పిమ్మట, ఆగస్టు మాసమునం దొకవారపు లెక్కలుజూచిన, గత వత్సరమునకన్న 100 కి 26 వంతున ఉత్తరముల సంఖ్య తగ్గినటుల గనిపించునని క్రూకు సాంకుగారు ప్రకటించిరి. పెద్దపట్టణములలో సీతగ్గుదల యధికముగ గనుపించుచున్నదట. ఇందు కేవల యో సమ్యాధానము జెప్పటకు వీరు బ్రయత్నించిరి గాని, అది నిలువనేరదు. బీద లనేకులు, హెచ్చురేట్లవలన ఉత్తరములను వెనుకటివలె వ్రాయ మానుకొని రనుట అనుభవసిద్ధము. రైల్వేరేట్లను హెచ్చుజేసిన పిమ్మట ప్రయాణికులసంఖ్య తగ్గుటకుగూడ నిదియే కారణము. కాలముగడిచిన కొలదియు ఇందువలన లాభమునకన్న నష్ట మధికముగ గలదని తెలియకబోదు.

నిర్బంధ ఫలితము

కరాచీలో జాతీయ పాఠశాలోపాధ్యాయు లగు లాల్ చందుగారిపై 107 శేక్సుక్రింద ఒక సంవత్సరము కారాగృహశిక్షను విధించిరి. కాని జామీనిచ్చుటచే వారు విడుదలజేయబడిరి. మరల మొన్నటిదినము మేజిస్ట్రేటుగారియొద్దకు నెడలి వీరు జామీను రద్దుజేయుచుకొనిరి. అందుచే కారాగృహమునకు దీసికొనబడిరి. నిర్బంధముల వలన, మనోనిశ్చయము సడలుటకు మూడుగ మరంత బలపడుచున్నదనుట కిదియొక నిదర్శనము. జామీనిచ్చుటకు నిరాకరించి, జయిల్డ్ కెందరు బోవుచున్నారో జూచిన, నిరాకరణోద్యమము నిర్బంధములవలన తొలగిపోవదని, స్పష్టమగును.

క్రిమినలు లాసవరణ చట్టము

క్రిమినలు లాసవరణ చట్టమును సంయుక్త రాష్ట్రములలో దీసివేయవలయునని కోరుటకు సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ

ముచ్చటించుచు, పరిస్థితులు చక్కబడినను శాసనోల్లంఘన సంఘమువారి రిపోర్టు వెలువడునరకు ఆగుట మంచిదని, ప్రీమాంటిలుగారు హితమొసగిరట. అప్పటికి ఏమి తటస్థించునో యని వీరికి భయముగాబోలు. అయినను వీరు భయపడనేల? ఎప్పుడు గావలసినసప్పుడే సీచట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారము గలదు కదా.

లాల్చందు జగత్కాసిగారు

జామీనుపత్రముల రద్దుపఱచి చెరసాల కేసుట కరాచీలో తిలకాలయమున జాతీయపాఠశాలకు (ప్రిన్సి పాలు లాల్చందు జగత్కాసి వీ. ఏ. గారికి మార్చి నెలలో 107 క్రింద వొకవత్సరము విడిచెడు జేయగా అతడు మే నెలలో జామీనుపత్రమునిచ్చి వెలువడెనంది వచ్చెను. ఈ నెల 24 వ తేదీన మరల నత దాపత్రములను రద్దుపరుచుకొని వెలువాల కేసు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ

నెహ్రూ పండితులనుగూర్చి ప్రశ్నలు పండిత జవహర్లాలుగారికి శ్రీమేయట ఆక్రమమని కొందరు విమర్శించిరి. అం దక్రమమేమియును లేదు. పండిత మోతీలాలు, జవహర్లాలు నెహ్రూగార్లు తుపాకీ లైసెన్సుల నిష్యులేదని ఎరుదు రిపోర్టుచేసెద గాని ప్రభుత్వమును తొలగించుట కర్పడిన ఉద్యమమున చేరినవారి లై సెన్సులు పూర్తియైన పిమ్మట నట్టివారికి మరల లై సెన్సుల నిష్యురాలని వొక తనమాదు నిర్ణయించుటచే మోతీలాలు జవహర్లాలు నెహ్రూగార్లు మరల లై సెన్సుల నిష్యులేదు. అని ప్రభుత్వ సభ్యుడు 25 వ తేదీన లక్నోలోజరిగిన శాసనసభలో నుడివెను మోతీలాలు జవహర్లాలు నెహ్రూగార్లు తుపాకుల నుపయోగించి ప్రభుత్వమును తొలగించుటకు ప్రయత్నింతురని వారతనమువారందురాయని పండిత హృదయనాథ కంబుగారడిగిరి. ప్రభుత్వమును తొలగించుటకే మోతీలాలు నెహ్రూగార్లు ఆయుధములను కొరుచున్నారని నే ననలేదు. అది నా అభిప్రాయము గాదని ప్రభుత్వసభ్యుడు నుడివెను. ఈ లై సెన్సులనుగూర్చి మరల ఆలోచించెదరా అని పండిత నానకుచుండుగా రడుగ ఆలోచింప నవసరము లేదని ప్రభుత్వ సభ్యుడు నుడివెను.

శ్రీయుత భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశ రావుగారు

కడ్డతూరునుండి కోయంబుత్తూరుకు మార్పుట కడలూరులో శ్రీ నమధించుచున్న సూర్యప్రకాశ రావుగారిని కోయంబుత్తూరు జయిలుకు కేసుకొనివెల్లిరి.

క్రొత్త రాట్టము

సన్ననినూలును హెచ్చుగా వడుకుట ఈ రాట్టములో కడిగిన నూలును కురుకు చుట్టుటకు ప్రతి సారియు చక్రమును నిలవ నక్కరలేదు. కుడిచేతితో చక్రమును తిప్పుదు ఎడమచేతితో నూలు తీయుచుండగానే ప్రత్యేక ఏర్పాటు ప్రకారము నూలు చుట్టుకొనునట్లే చురుకుదశ ఈరీతిగా ఆగకుండ చక్రము కడిగినచుండుటవలన చక్రము యొక్క చలనముల సంఖ్యయు వడలిబడిన నూలు మొత్తమును గూడ హెచ్చుచు. నూలు కొంత సన్నము కొంత ముదుగు గాకుండా ఒక్క రీతిగానే వచ్చును. ఇట్టి రాట్టనుచేయుటకు ఆరు రూపాయలగును. ఇప్పుడున్న రాట్టములకే కులభియగా నీ క్రొత్త ఏర్పాటును చేర్పవచ్చును. క్రొత్త ఏర్పాటును 2-5-0 వ్యయ మగును. క్రొత్త రాట్టమున పూర్తిగా గాని క్రొత్త ఏర్పాటు మాత్రమేయైన గాని చేసి ఇప్పుడున్న వలయువారిట్లు ప్రారంభవలెను.

“ది ఇండిస్ట్రియలువచ్చు అత్తొకటి, ప్రోవేక్ హారు” అని ఏ. శివరామకృష్ణమూర్తుగారు స్వరాజ్యము ప్రాసాది.

చిట ను రాజకీయ పరిస్థితి

నూతనమంత్రాంగ మేర్పడుట పీలు ప్రభువే భారతదేశమంత్ర:

బోనర్లాగారి విధానము

నూతనమంత్రాంగ మేర్పడినది

మంత్రిమండలి

ప్రధానమంత్రి:—బోనర్లాగారు.

చాన్సెల్లరు ప్రభువు:—శేపు ప్రభువుగారు.

విదేశ భాగము చాన్సెల్లరు:—బాల్గోవినుగారు.

విదేశ రాజ్యాంగమంత్రి:—కర్జన్ ప్రభువుగారు.

వలసరాజ్యమంత్రి:—డివన్ మైత్ర ప్రభువు.

యధాంగమంత్రి:—డర్శి ప్రభువుగారు.

సాంఘికమంత్రి:—పి. నెండు కలనల్ అమిర్.

భారతదేశమంత్రి:—పీలు ప్రభువుగారు.

కాన్సిలు అధ్యక్షుడు:—సావినుబీ ప్రభువు.

స్వదేశాంగమంత్రి:—డ్రెడ్డిమాన్ గారు.

వాణిజ్యసంఘమంత్రి:—సర్ ఫిలిప్ లాయడుగ్రీమిగారు.

ఆరోగ్యశాఖామంత్రి:—సర్. డ్రెడ్డి మాన్ గారు.

వ్యవసాయశాఖామంత్రి:—సర్. రాబర్ట్ సాండర్స్.

సామ్రాజ్యమంత్రి:—బోనర్లాగారు.

ఆటర్ని జనరలు:—డర్జన్ హాగారు.

లాడ్జ్ అడ్మినిస్ట్రేటరు:—విలియమ్స్ లాబ్జునుగారు.

విద్యాశాఖామంత్రి:—ఇ. యస్. యల్. ఉద్దుగారు.

మిలిటరీ కొంతమందిచారిత్రము

పీలు ప్రభువు:—సర్ రాబర్ట్ పీలుగారి మనుమడు. 1919

సం॥ యధాంగమంత్రిగాను, మంత్రిమండలిగాను రాజీనామా యిచ్చిన వెంటనే భారతదేశమంత్రాంగము, నియోజింపబడినది. పీరి కిప్పుడు 55 సంవత్సరములు.

కర్జన్ ప్రభువుగారు 1859 సం॥ జనన మొందిరి. 1899 నుండి 1905 వరకు భారతదేశమున రాజ్యపరిపాలనా నుండి తరువాత, ప్రభువులవారకుడుగాను, సామ్రాజ్యయధాశాఖా మంత్రికర్తమున సొకరుగా నియోజింపబడుచుండెను. రాజకీయ కార్యములం దంతర్జోక్యము వున్నకొక పోయిరి. 1919 వరకు విదేశాంగమంత్రిగా నున్నారు.

డర్శి ప్రభువుగారు:—17 వ ప్రభువులు 1867 జన్మించిరి. 1915-16 సం॥ వరకుముందు డైరెక్టరుజనరలుగా రిక్రూటింగున చాలవడినది. యధాంగమంత్రిగాను, యధాంగమంత్రి గాను, ప్రెంచి దేశమున రాయబారిగ నుండిరి. లాయడుబాల్గో గారి ప్రధానికాలమున రాజీనామా నిచ్చినపుడు చాన్సెల్లరుగాను జనించుచుండెను. కాని ప్రధానిగారికి సహాయపడెనది మాట యిచ్చియుండినది. (గ్రేటు బ్రిటనునందు 60,000 ఎకరముల భూమి యివనికి ఆస్తి.

ప్రాసెల్ బాల్గోవిను:—1847 వ జన్మ మొందిరి. 1908 లూయిస్ మండలమునకు ప్రతినిధుగా నున్నారు. (ప్రెమరీ వై నాన్సులు సెక్రటరీగా 1917 సం॥ వరకునుండి యున్నారు. రద్దీయార్డు కమిషనరుగారి కతకు దగ్గరందువు.

డ్రెడ్డి నెండు కలనల్, అమీగారు:—1873 సం॥ వరకుముందు పశ్చిమోత్తరప్రదేశాలలో జన్మించిరి. 1896 నుండి పార్లమెంటు ప్రభువులుగా నున్నారు. ట్రెయ్యురరీ శాఖ సుపాదేశికులగునగు 1899 నుండి 1909 వరకు నుండిరి. 1911 వరకు పార్లమెంటునకు సెక్రటరీ నుండిరి. 1915-16 యధ్యయందు పని చేసిరి. 1919 నుండి పార్లమెంటులో అంతర సెక్రటరీగా కాల పీలు నున్నారు.

డెవన్ మైత్ర ప్రభువుగారు:—1918 సం॥ తొమ్మిదవ కూర్చుండు ప్రభువులందుండిరి. డెర్బీ నుండియును ప్రతినిధిగా నుండిరి. (ప్రెమరీ వై నాన్సులు సెక్రటరీగా 1891 నుండి 1908 వరకు నుండిరి. 1915-16 నుండి అడ్మినిస్ట్రేటరుగిని బిలియార్డుగా నుండిరి 186000 ఎకరముల పంచువారకులవై భూమి పీరికి ఆస్తి.

మంత్రులెవరుగానుందురు?

కీడ్లె, అక్టోబరు 24:—శేపు బోనర్లాగారు మంత్రిమండలి బహిరంగమునకు వెళ్లి తెలియచున్నది. కర్జన్ ప్రభువుగారు విదేశాంగమంత్రిగాను, ప్రాసెల్ బాల్గోవినుగారు యధ్యక్షులు

చాన్సెల్లరుగాను, ఉండరుని నమ్మబడుచున్నది. లిబరలు ముఖ్యుడును, కొంతవరకు మంత్రిగా నున్నట్టియు మేకన్నాగారు శేడు బోనర్లాగారి కనుకూలముగ నుపన్యసించుచు, బాల్గోవినుగారు ఉద్యోగములైన, కళిబులలో కొంత నెమ్మదికలుగునని చెప్పిరి.

తీవ్రమైన పక్షప్రచారము

అన్ని పార్టీల నాయకుల లొకరివై నొక్కరు నమ్మకము నదభిప్రాయము వెల్లడుచుచున్నది. ఎన్నికలందు కక్షలు చాల తీవ్రముగనే పోల్గొందునని తెలియబడుచున్నది. పక్షకార్యాలయములందు తీవ్రప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. 15 నవంబరునాడు పోలింగు ముగియునకు దేశమంతయు ఉపన్యాస మున్న మైయందుట నిశ్చయము.

బోనర్లాగారి విధానము

వలసరాజ్యములతో స్నేహము

ఎంతెంటు ననుసంధుడును, ఆర్థిక విషయములందు అన్ని విషయముల వలసరాజ్యముల సాలోచించి కచరించుచును, ఎప్పటికప్పుడే ఏర్పడుపబడియున్న విషయములజూడ నెంతవరకు తగ్గించవచ్చునో తెలిసినది. ప్రాచ్యసమస్యయందు సాంరాజ్య జోక్యముల తగ్గించుటయు బోనర్లాగారి విధానమని నమ్మబడుచున్నది.

పార్టీలతీవ్ర ప్రచారము

లండను, అక్టోబరు 24:—రిపబుండలములందు పంచి పెట్టుటకు విజ్ఞప్తిముల అన్ని పార్టీలవారు తయారుచేయుచున్నారు. “కన్సర్వేటివులకే యోటుల నియ్యండి! సాం ఫిక్ పరిపాలన మును నాశనము నాపకలుగుదుర” ని కన్సర్వేటివులు విజ్ఞప్తుల సిద్ధపడుతురు. గురువారము వెల్లడిచేయబడుచున్న కార్మిక విజ్ఞప్తులందు రైల్వే, గనులు, కళిబుల స్వాతంత్ర్య పరిపాలనముకొనడమందే వలయు ననునది ముఖ్యాంశమని తెలియచున్నది. బోనర్లాగారు మో చేరినను పక్షమో చేధము లేందక కన్సర్వేటివు స్థానికాధ్యక్షులకే సహాయము చేయి కన్సర్వేటివు ముఖ్యకార్యాలయములో ప్రయత్నించి చున్నది. బోనర్లాగారికి సహాయము చేసినవనిన కొయిలీమను లిబరలుల వా కెరించువారు.

క్రూరప్రభువు అభిప్రాయములు

కార్టెటునుక్లబ్బుకు హామీయివ్వటము, కొన్ని లిబరలు మాటలవాడుకువలనను లాయడుబాల్గో లిబరలుతో చేరుట పీలు కాదు. అని క్రూరప్రభువుగారు యెంట్టి యందు ప్రసంగమున చెల్లిరి.

మేకన్నాగారి అభిప్రాయములు

మార్పులేకుండుట మంచిది

కామరస్ట్రీటు హోటలులందు మహాసభాసమున నిట్లు మేకన్నాగారు తెలిపిరి:—బోనర్లాగారి ప్రభుత్వము మార్పులుజేయ నిచ్చునెప్పుడు. అందున అదియే సాభాగ్యప్రకము. కాంతి అప్పుడే ననకు కలుగును. విశ్వాసప్రభుత్వమిదియే. నేను బోల్షి విషయము భయపడను. ప్రైవేటు పరిశ్రమలవై సువర్ణాక్షరమైన హెచ్చుతగ్గు, కేయుట భయము నెకరించుటకు అసంభవమై నట్టియు, న్యాయమైనట్టియు వివాదకరమైనట్టియు చర్య. దుస్వాయము ప్రైవేటు పరిశ్రమలవై జగదమే చేకరి చేసి, నిజాతకు మార్గ మైది.

లాయుమహర్షి గారితో కలువకూడదు

అనేక స్థలములందు స్వతంత్రలిబరలు లాయడుబాల్గో గారితో కలసి ఉనికిజేయాలయ్యెనని తెలపబడుచుండగా లూయి కామరస్ట్రీటు ఇండిపెండెంటు లిబరలునాయకు లట్లు లాయడు బాల్గో గారితో నేలాటి హితము కూడదని ఖండించుచున్నారు. శేపు ఇండిపెండెంటు లిబరలులు పంచిపెట్టు విజ్ఞప్తులందును, లార్డు గ్రేగారి యాపన్యాసములందును యావిషయము పరిష్కారముగ తెలుపబడును.

స్వతంత్రలిబరలు విజ్ఞప్తి

లండను, అక్టోబరు 24:—కొయిలీమను లిబరలుల నూ కన్సర్వేటివులతో సహాయపడెదమని వెల్లడిచేసినందున కన్సర్వే

టివులు వారికి ప్రతిపాదముగ నుండును. అన్ని రాజకీయ విషయములందు పోయినప్రభుత్వమును నిరసించుచు ఇండిపెండెంటు లిబరలులు విజ్ఞప్తుల తయారుచేయుచున్నారు. ప్రభుత్వము వారిచర్యల ఆనేకవిధముల ఆపోజిషను నాయకులు విమర్శించి కొంతవరకు జయమొందిరి. అన్ని పార్టీలవారిని సామాన్యముగనున్న కొన్ని విషయములతో గూడిన విజ్ఞప్తులు వారు తయారుచేసిరి. (వైట్టివు విధానములందు పటము, స్వతంత్రవాణిజ్యమును, కాస్త్రీయ మైట్టియు, రాజకీయ మైట్టియు బాధ్యతలు స్త్రీపురుషుల కిరువురుకు సమానముగ నుండవలయు ననుయు, భూమి విలువలబట్టి గుత్తలతో గూడిన భూశాసనసంస్కరణములు కొన్నియు, ప్రామాణిక ప్రాతిభ్యమును, ట్రై పెన్సుల నియ్యకత్తయి వారు అమలుతో తెచ్చెదరని విజ్ఞప్తులల్ల తెలియచున్నది.

నలుగురు ఇండిపెండెంటు లిబరలు నాయకులు కొయిలీమను లిబరలుల నెదుర్కొనుటకు నేర్పడుపబడిరి.

క్రొత్త ఎన్నికలు

లండను, అక్టోబరు 20:—1918 సం॥నకన్న 10 లక్షల ఓట్లు క్రొత్తఎన్నికలందు పోల్గొనుదురు. 80 లక్షల స్త్రీ ఓటరులున్నారు. ఇంతకుముందు సభ్యుల క్రొత్త ఎన్నికొనబడుటకై అభ్యర్థులుగ నెంచుచున్నారు. నూరువంద యొని యెప్పుడు మాత్రము యువకులకు మార్గ మిచ్చుటకై విశాంతి క్రొత్తొందునని తెలియచున్నది.

కార్మికులు

శనివారపు పోలగోరుట

26 వ తారీఖున పార్లమెంటు కరమించుననగా 15 నవంబరునాడు పోలింగు జరుగును. ఇంతయాలస్యమును రాడికలులు, కార్మికులు సోర్పలేరు.

ఇంధన్వీయలు కష్టములవల్ల కార్మికుల మూలధనము నన్నిగిల్ల లేదని కార్మికులు తెలుపుచున్నారు. ఇంతవరకు 3500 అభ్యర్థుల కార్మికులు నియోజింపగలిగిరి.

శనివారము పోలింగు దినమైన అనకులముగ నుండునని కార్మికనాయకులు బోనర్లాగారిని సంకటించి తెలుపుకొందురట.

గ్రే ప్రభువుగారు

విదేశాంగవిధానము మార్పునలయును.

లండను, అక్టోబరు 24:—వెడెన్బర్గందు గ్రే ప్రభువు గారిట్లు ప్రసంగించిరి:—విదేశాంగవిధానము మార్పునలయును. ఈ దేశపు విదేశవిధానచారిత్రమున క్రొత్తప్రకరణము ప్రారంభింపవలయును. కొయిలీమను ప్రభుత్వ ఫలముగ ఈ దేశమునకు చేకూరిన ఆకీర్తి, మాపుకొనవలయునన్న ఇదియే మార్గము. అంతర్జాతీయ సభావిధానము శ్రేష్టమైనది. ఆయుధనిర్ణయము పట్ల అంతర్జాతీయసభకు నికయు హెచ్చించవలయును. ఇదడునుండి బ్రిటనును వేరుకడవలయు ననియు, ప్రాప్స బ్రిటను వారు కలసి పోరాడవలయుననియు కొన్నిచోట్ల తెలపబడుచున్నది. కొయిలీమను ప్రభుత్వము పరియు వచ్చుటకంటే శుద్ధ కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమే మేలు. వాణిజ్యమందు అభివృద్ధి, జెండవలయునన్న విదేశములపట్ల సన్నిధానమే మార్గము.”

ట్రెయ్యు” పత్రిక

లాగారి విధాన మెట్లుండును.

లండను, అక్టోబరు 20:—వలసరాజ్యములకును (బ్రిటను వకును స్నేహము నూరన ప్రభుత్వవిధానములల్ల అభివృద్ధి జెండవచ్చుననియు, వైటుచలనందు అనుసరింపబడిన విధానముచే వలసరాజ్యమునకును బ్రిటనునకును కొంత మనస్తాపము కలిగియుండెను. సంఘభావనము నదభిప్రాయముగ వలస రాజ్యములను బ్రిటనును, నూతన ప్రధాని విధానములల్ల, మెలగుట తటస్థించును.

జరసీ నష్టపరిహారము.

పార్లమెంటు, అక్టోబరు 24:—నష్టపరిహారముల తీర్పుటకు సులభమార్గము తేర్పటది, మార్కును స్థానికభరతు నిట్లుటకు జరసీతో సాలోచన చేయుటకై (నెంచిరాయబారిని బర్లను నకు పంపుటకు నష్టపరిహారసంఘము వారు తీర్మానించిరి.

అభిలషారతి కాల్మును పూర్ణముననుసరించి నపుడు బయట
నూరును, ఇంట్లోనునుండవలసి వారు నిశ్చయించును. ఇట్లే నూ
మిప్పు కొనినవినుండు కాలమునందు పూర్ణముననుసరించి నూరును
కొనించును అని వృత్తాంతము నేర్పించుకొనుట కాల్మును కాల్మున
కొనించుట.

వాతావరణ పీఠిక

1922-వ సం॥రం అక్టోబరు నెల 26-వ గురువారము.

వాతావరణ పీఠిక	అక్టోబరు 24 మంగళవారము	అక్టోబరు 25 బుధవారము	అక్టోబరు 26 గురువారము	అక్టోబరు 27 శుక్రవారము	అక్టోబరు 28 శనివారము
తాపమానము	...	...	...	...	...
వర్షపాతము	...	...	...	...	...
హిమపాతము	...	...	...	...	...
వర్షపాతము	88.5	70.2	...	2.05	4.74
హిమపాతము	78.2	50.8	...	2.76	0.45
వర్షపాతము	85.6	78.1	...	2.78	2.16
హిమపాతము	84.6	74.1	...	2.76	8.45
వర్షపాతము	85.8	74.2	...	10.80	4.81
హిమపాతము	8	7	74.1	...	1.51
వర్షపాతము	91.7	75.1	...	2.02	0.80
హిమపాతము	90.2	71.5	...	5.89	1.91
వర్షపాతము	90.8	73.5	...	8.87	1.15
హిమపాతము	83.5	75.0	...	1.68	2.41
వర్షపాతము	85.0	74.2	0.81	5.44	1.01
హిమపాతము	78.3	71.2	8.45	8.32	0.22
వర్షపాతము	79.0	71.2	1.45	6.94	2.96
హిమపాతము	82.0	69.6	1.52	6.18	0.67
వర్షపాతము	85.8	71.7	...	7.11	1.20
హిమపాతము	87.0	71.8	...	5.48	0.09
వర్షపాతము	85.5	78.8	...	7.61	1.45
హిమపాతము	107	72.1	1.81	8.10	0.19
వర్షపాతము	85.0	72.8	...	2.42	8.17
హిమపాతము	87.2	74.8	...	7.22	0.76
వర్షపాతము	88.9	76.7	0.10	2.70	5.22
హిమపాతము	...	...	...	7.07	0.83
వర్షపాతము	81.4	74.8	...	4.99	3.90
హిమపాతము	85.6	75.1	...	8.20	2.95
వర్షపాతము	87.8	74.6	...	27.1	63.2
హిమపాతము	85.8	73.9	...	2.98	3.50
వర్షపాతము	80.2	63.6	...	11.52	6.07
హిమపాతము	81.7	63.9	...	7.31	0.98
వర్షపాతము	75.8	60.8	...	2.48	5.75
హిమపాతము	89.0	76.1	...	5.50	8.15
వర్షపాతము	85.2	69.9	...	2.74	0.21
హిమపాతము	83.0	69.8	...	0.99	4.18
వర్షపాతము	97.2	72.9	...	0.24	...
హిమపాతము	91.4	74.1	...	0.11	1.07
వర్షపాతము	98.7	68.8	...	0.51	...
హిమపాతము	59.0	51.1	...	11.77	2.67
వర్షపాతము	63.5	49.2	...	4.18	3.22
హిమపాతము	...	...	...	...	...
వర్షపాతము	...	...	...	...	...
హిమపాతము	...	...	...	...	...

దక్కను సర్కారు మధ్య దక్షిణములందు మేఘసంచలము కొలదిగ నున్నది. కొన్ని స్థలములందు వాయువునకడి యున్నది. వానలు లెక్కకు వచ్చునట్లు వచ్చును. కురియులేదు. సర్కారు దక్కనును మేఘసంచలము కొంత యెక్కువగా నే యున్నది. చెన్నపురి 31.45 అంగుళములు, కడపూరు 1.35 అంగుళములు వానగరిగినవి. మైసూరును 60 మైళ్ళకు మధ్య చేసికొని బంగాళాఖాతమునకు దక్షిణమున విస్తరించును. వచ్చినది.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్యము.

వాతావరణ పీఠిక.

అనెంబీ అధ్యక్షుని వర్ణనము

అనెంబీ అధ్యక్షుడు 7 వ సం॥రం తేదీని నిజాం వీధి దిల్లీకి ఆస్పత్రు రెండుమాడు వారము లందురు. అటుపిమ్మట బొంబాయి పూనానగరముల మీదుగా మద్రాసున కేగి తీరికాన లో జరుగు కానన సభా సమావేశమును సందర్శించును. బొంబాయిలో 2,3 రోజులును, పూనాలో నొకరోజును నుండి 10 వ దినంబురు తేదీకి మద్రాసు చేరును. 28 వ తేదీకి ఢిల్లీకివచ్చు రని ప్రకటనను నిర్ణయింపబడినది.

భార్య నెంటు జార్జి జెట్టు

అక్టోబరు 24 మంగళవారము

ఎ. సి. యస్. ఆర్.

వి. రామరావుగారు సానిక స్వరూపాలనకాఖ ప్రభుత్వపు దివ్యుణ్ణి కేక్రిటరు నియమింపబడిరి.

హెచ్. ఎ. వాటన్ గారు మైసూరు దివ్యుణ్ణి మైసూరు గవర్నమెంటు దివ్యుణ్ణి కేక్రిటరు నియమింపబడిరి.

టి. హెచ్. కిల్ గారు చిత్తూరు జిల్లా మద్యంపై డివిజనుకు ముఖ్యుడిరి.

టి. జి. రూథువర్థు గారు గంటూరు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. (రూథువర్థుగారు కర సారావతి పేటకు మార్చబడిరిని అక్టోబరు 10 వ తేదీ గ జెటునందు ప్రకటించబడినది. ఈ కుత్తరపు రద్దుపనుపబడినది. వీరు 6 నెలల కాలము గంటూరు జిల్లాలో జిల్లా మాజిస్ట్రేటు అధికారములు నిర్వహించినారు.

పోలీసు

వి. రామచంద్రయ్యగారు కర్నూలు పోలీసు నూపరింపబడిరి.

యస్. రామజయ్యగారు గంటూరు పోలీసు నూపరింపబడిరి.

డబ్ల్యు. ఆర్. జి. గారు ఏలూరు డివిజను పోలీసు నూపరింపబడిరి.

మాజిస్ట్రేటులు

గంటూరు జిల్లాలో నేరమాజిస్ట్రేటు లగు మొసల అప్పారావు శ్రీహక్ వీరికి వరణ రథం గార్లు కంపెనీ లో గతి మాజిస్ట్రేటు అధికారము లివ్వబడినది.

నెల్లూరు జిల్లా మాజిస్ట్రేటు యస్. డబ్ల్యు. ఆర్. రామచంద్ర గారికి స్వతంత్రముగా ఇంగ్లీషు భాషలో సాక్ష్యము ప్రాయములు అధికార మివ్వబడినది.

సానిక స్వరూపాలనకాఖ

జిల్లా బోర్డులు

సి. శ్రీరామకృష్ణయ్య. రామకృష్ణయ్య మున్సిపాలిటీ మహమ్మదు మున్సిపాలిటీ సాహెబు బహదరు, వోడ కలెక్టరు, గాదె వెంకటయ్య, రాజమలరాజు వెంకట సరసింహ రావు బహదరు జమీందారుగారు, మండూరు వీరయ్య, బోయరామి రెడ్డి, రామరాజు వెంకటసుబ్బయ్య ప.తులు, మున్సిపాలిటీ మహమ్మదు సయ్యదు కరీంసాహెబు బహదరు, బాగల్ మూడి కుప్పస్వామి చావరి, రావుల నుబ్బారావు పంతులు, నడనకుంట అప్పారావు, పార్వతి కృష్ణారావు నాయుడుగారు గంటూరు జిల్లా బోర్డు ఫర్మలుగ ఎన్నికొనబడిరి.

కాటికలో లక్ష్మణ పెరుమాళ్లుగారు కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

శ్రీ ఇనగంటి వే.కట భుజంగరావుగారు విశాఖ జిల్లా జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఏ. డి. పాల్, సి. నాగేశ్వరరావు పంతులు, కె. వీర రాఘవాచారియ్య, కె.వి. కృష్ణమూరయ్య, శ్రీహక్ విశాఖ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. కృష్ణమూరయ్య, సాధన మహంతి మహాశయ్యగారు గంటూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

తాలూకా బోర్డులు

కృష్ణా జిల్లాలో నెంబీ వా రీ కేంద్ర మునిపలడినతాలూకా బోర్డుల అధ్యక్షులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

(1) బాపట్ల యల్లగడ్డ రంగనాథులు నాయుడుగారు (2) బరంపురం- సి. వి. సారాయలరావు నాయుడుగారు (3) గుంటూరు- కోలకేళ, రెడ్డిగారు (4) నరసారావుపేట- కొత్తపార్థసారధి నాయుడుగారు- (5) బంగోలు- యస్. రాధాకృష్ణయ్యగారు

మునిసిపాలిటీల నేరమాజిస్ట్రేటులకు రజాసాహెబు జెల్లామి బహదరుగారు గంటూరు మునిసిపల సభ్యులుగను హెచ్. యస్. డి. కిల్ గారు మహమ్మదుసాహెబు బహదరుగారు కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. కృష్ణమూరయ్య, సాధన మహంతి మహాశయ్యగారు గంటూరు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

యూనియన్ బోర్డులు

కోనూరు కోటయ్య, ఆర్. పానకాలుకర్క, జి. రామస్వామిపండితు శ్రీమన్నారాయణ, కా.దాశు శ్రీరాములు, దామర్ల వీరరాఘవులు, అండ్ నాగయ్య, అండ్ కనకయ్య శాస్త్రి

మొట్టమొదటిసారిగా మంగళగిరి యూనియన్ బోర్డు సభ్యులు ఎన్నికొనబడిరి.

విద్యకాఖ

మైసూరు టీచర్స్ కాల్జి (మినిస్ట్రీ) ఆర్. జి. గ్రీన్ గారు టీచర్ ఇన్స్ట్రక్షన్ డివిజను, గవర్నమెంటు కలెక్టరు కమిషనరుగారు నియమింపబడిరి.

సి. మనుకున్నగారు టీచర్స్ కాల్జి (మినిస్ట్రీ) ఆర్. జి. గ్రీన్ చేయుచుండెదరు.

మిస్. ఆర్. జి. గ్రీన్ గారు టీచర్స్ కాల్జి (మినిస్ట్రీ) ఆర్. జి. గ్రీన్ విద్యాసంఘపు సభ్యురాలుగ నియమింపబడిరి.

సి. యల్. కాద్దలెలుగారు ఇంజనీరింగు కాల్జి (మినిస్ట్రీ) పాటుగ నియమింపబడిరి.

లక్కా వెంకటరెడ్డి గారు కెల్లాం జిల్లా విద్యాసంఘపు సభ్యులుగ ఎన్నికొనబడిరి.

వైద్యకాఖ

డబ్ల్యు. సి. థామసుగారు కెల్లాం జిల్లా విద్యాసంఘపు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

యస్. వి. మారిసుగారు మెడికల్ కాల్జి సర్జి (పాథ) గారు ఆస్పిట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

కె. ప్రసాద్ గారు కెల్లాం జిల్లా విద్యాసంఘపు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

ఆస్పిట్రేటు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు జి. ఆర్. రామస్వామి అయ్యంగార్ కోరాపుట్టి విజయకుమార్తె మార్చబడిరి.

ఆస్పిట్రేటు ఇంజనీయరు పి. హెచ్. ముఖ్యేశ్వరుగారు కెల్లాం జిల్లా విజయకుమార్తె మార్చబడిరి.

భాగ్ నాహెబు మహమ్మదు సమతు ఆలిగారు కెల్లాం జిల్లా విజయకుమార్తె మార్చబడిరి. ఆస్పిట్రేటు సెక్రటరీగ నియమింపబడిరి.

తిరుపతి ఏనాదులు

సిక్కులకులవాడ తేజయ్యగారు ప్రతి పురుషుడును తిరుపతి ఏనాదులయెడ దృష్టి సారించవలసి యున్నది. ఆస్పిట్రేటు కృతాదోషము లోలగించవలెనని మహానీయులు కల్పానియు చున్నారు. దీనియందే రాష్ట్రము ప్రసాదించుండే మూలము నుండి గలను స్పృహించినమాత్రమున భువనకార్యము చేసితిమని తలచుట కేవలము కష్టతనము. తాకినమాత్రమున వారికేదాపు నిండేసేరు. పిండినందే బట్టలుకట్టినవారు కానేరరు. కనుక మంత్రములకును పంచమేతర నిమ్మలకులవాడిని నుజ్జరమునకు తీసికొని యము జూపవలసియున్నది. మహాత్మ్య గా.ధి ఒకమాత్రము జూపియున్నాడు. దానిని మనము ఆచరణలోకి తెచ్చుటకు గట్టి ప్రయత్నములు గావించవలెను. అంతమాత్రము చేసినట్లయితే మహాపుణ్యము గట్టుకొన్నవారే మయ్యెదము.

ఈపట్టున తిరుపతి ఏనాదులగుర్తి ప్రాయములు యుచి తము కాకపోదు. పాపము! తిరుపతియందు నున్నందు సూరిండ్ల వారు ఏనాదులు కలరు. వారిలో పెక్కుమంది మాయనిసి పాలిటి కొలుపు కొలుపుయందరు మునిసిపాలిటీ వారిచ్చుతీరములు చాలకయినను, ఊరియందు చేరునాగము లేనందున పిఠులయందు ఎ.గిలాలలకు గంటకొలదివేచి, లలి విగిలిన యెగిల్లెలు తిని బ్రతుకుచున్నారు. వీరియల్లాటముల జూచువారికి కంటసరు రాకపోదు. కట్టుకును బట్టలులేవు. చివరి పేరికలలో కాలముతోయట చూచి కలిగినవాటి కాకిపుట్టి కుండుకుయ కొనినను. ఎగిల్లె తిని బ్రతుకు ఆభ్యాసము మాన్చి వారికి తేజము చేతుకులెన్న వారికి రాకుండుల తేజము పనిచేయించినవో వారికి మేలు కలుగుకాక దేశము క్షీణింపబడినది.

పెక్కు చోటులయందును ఎగిల్లెలని జీవించువారు కలరు. అయా స్థలములలోని ప్రభులు ఈవిషయ ములోనించి తగిన యుపాయముల నిమ్మలకులవాడి కందజను ఆస్పిట్రేటులకు తక్కువలేక చేయవలయునని ప్రార్థించుచున్నాము.

కొత్తపల్లి సుబ్బరాయార్యులు

బర్మా హైకోర్టు

గర్ రెజిస్ట్రార్ వ్రాడరుగారు కెల్లాం జిల్లా విద్యాసంఘపు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

లిట్టరు ప్రభువుగారి వర్ణనము

లిట్టరు ప్రభువుగారు సతీసమేతుల సమీపాముగ ద్వాంలింగుజిల్లా మాజిస్ట్రేటుగను నిక్కిమును దర్శించెదరు.

లంచము గొనుట

అక్టోలా నబ్ జడ్జి కేసు

అక్టోలా నబ్ జడ్జి లంచముగొనెనని నేరము మోపబడి మేజిస్ట్రేటుచే 2 సం॥ కఠికశిక్షయన, 14 వేల రూ॥ ల జరిమానాయన విధింపబడెను. అక్టోలా నెవనన్ జడ్జి అపీలులో శిక్షను కొట్టివేసి ముద్దాయిని విడుదలజేసెను. మధ్యరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు విడుదల కంగీకరింపక జ్యుడిషియల్ కమిషనరుగారి కపీలుజేసిరి. కాని నబ్ జడ్జి కేసు నింకొక వ్యాయస్థానమునకు మార్చువలెనని కోరగా ఆలహాబాద్ హైకోర్టునకు మార్చబడెను- ముఖ్య వ్యాయస్థానము, జస్టిస్ పీగాటుగారును కేసువిచారణను ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వవ్యాయవాది యగు యల్. యం. బాన్స్ట్రీగారు ప్రభుత్వము తరపున సీ. పీ. డిల్లన్, జి. డబ్ల్యు. డిల్లసుగారు ముద్దాయి తరపున వాదించుచున్నారు.

కలకత్తాలో గుండాలు

వారిని పృవాసమునకు పంపవలెనని

మేజిస్ట్రేటు సూచించుట

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ 110 వ క్లెజుక్రింద చాజీ చేయబడిన యొకగుండారు విడుదల జేయు గందర్బమున రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కీన్ గారిట్లు చెప్పిరి: చిన్న పట్టణములలోను గ్రామములలోను గుండాలను బామినీయగారులలో నట్టమేమియు లేదు. బామినీయవారు సాధారణము నుండన్. కాని కలకత్తాలో అట్టిగుండాలకు బామిను నులభముగా వొండును వారిని కొలువున సంఘకొనువారే బామిను నిచ్చెదరు. అట్టి వారివల్ల సంఘమునకు చాల అపకారము కలుగును. పోలీసు మేజిస్ట్రేటులయధికారములు వారి నేమియు చేయజాలకన్వని. అట్టివారిని వారియజమానలను ప్రవాసమున కంపుట కొక ప్రత్యేక శాసనము గానింపవలెను.

రంగూన్ రిక్తా కూలీలసమ్మె

గతవారము కోరంగీలకును బర్మనులకును పోరాటము జరిగెను. అనంతరము రిక్తాకూలీలు భయపడి బండ్రలాగవనిరి. చేతిబండికూలీలు ఫోటోను కూలీలు నుమారు 7 వేల మందిసాను భూతియాపుటకు సమ్మెకట్టిరి. లాహూర్ గామును కొన్నింటల వరకు పార్టీ పోట్లాటలు జరిగెను. ముగ్గురు కోరంగీలు ఒకవర్సెయిడును దెబ్బలుతినుటచే ఆసువుతిగిగింపబడిరి. పోలీసులు వచ్చి అల్లరినామియును అల్లరులు జరుగకుండ తగినకట్టుబాట్లు గానించిరి.

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

క్రిమినలు లా అమెండ్ మెంటు చట్టము తీసివేయుటకు

తీర్మానము సంగీకరింపటం.

ప్రభుత్వమువారు ప్రతిపాదించిన

క్రిమినలు లా అమెండ్ మెంటు చట్టమును ఈరాష్ట్రము నుండి తీసివేయదగునను తీర్మానము సభాపతి గూడ శాసనసభవారు ఓట్లుతీసికొన నవసరము లేకుండనే అంగీకరించిరి. ఆ రిక సభ్యుడగు ప్రీమాంబిలుగారు ప్రభుత్వముతరపున తీర్మానము నడిచేసియును రాజకీయస్థితి తును అభిగృహిని సూచించుచున్నది, శాసనోల్లంఘనవిచారణసంఘంన వేదికనకు వెలుగుడు వరకును సభ వారాగ జగుననిరి.

పి. అండ్. ఓ. మెయిలు కంట్రాక్టు

ఇదివరలో వర్తమానుల కలుకపటపటం 1924 సం॥ జనవరి 31 వ తేదీతో సంత మొందెను పి. అండ్. ఓ. మెయిలు కంట్రాక్టును తిరిగి యేర్పలుకవలదని బొంబాయి వర్తక సంఘము ప్రభుత్వమునకు సూచించెను. అందుకు ప్రభుత్వము వారు కంట్రాక్టు ఇదివరకే ఇండియా ప్రభుత్వము వారిచే నంగీకరింపబడినయు బ్రిటిషు పోస్టాఫీసువారిచే ప్రకటించబడు నని యు, అందుచే వర్తక సంఘమువారు నంగీకరింపవలెదని యు ప్రభుత్వ తర మొసగిరి. అంతరము సంఘమువారు (1) డిఫర్రువేటు, (2) కేట్ వార్ (3) భారతీయ కాకలకు భారతీయ గమనికలీరముల వర్తకము గానించుట ప్రత్యేక సౌకర్యము లేర్పటమేట మొదలగు విషయములను చూపించవలెనని సూచించిరి. భారతీయ శాసనసభలను కల్గించి, ఆర్థిక పరిస్థితుల పరిచరించిన పిమ్మట గాని తీగలేని తుంటు ద్రము (వెల్లె 5) నోడలవై నేర్పలుకగూడదని సంఘమువారు సూచించిరి.

—:0:—

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తములు చేయుట

ఇండియా మంత్రిగారు 2 కోట్లపానాలుమును గాంధురు. ఇండియన్ రైల్వేల కీఫన మువయోగింపబడును. ఇన్వ్యూవెల 95 0/0 నడ్డీ సం॥ ను 4 1/2 0/0 1955 వ సం॥ మే 15 వ తేదీని స్టాకు తిరిగి సమానముగు వెలకు ఇచ్చివేయబడును. ఇండియా మంత్రి 1950 సం॥ మే నెలనునంతరము 3 నెలల నోటీసునిచ్చి బుణమును సమవెలకు తీర్చివేయునధికారమును ప్రత్యేకించు కొనిరి. అప్పు మార్పికొనుటకు హక్కులుండవు అప్పనిచ్చు వారి లిట్టు 31వ తేదీవరకు ముగిసే ండనులో బహిరంగముగ నుంచబడును.

ఇండియా దేశమున కలకత్తా పోరాటము చూసిన రంగూన్ కరాచీ ఇంపీరియల్ బ్యాంకులలో భనగా నొసగడలచిన వారు డిపాజిట్ చేయవచ్చును.

శాసనసభాసమావేశము

భారత రాజ్యాంగ ప్రాతినిధ్యమునందు స్వతంత్రహాసాని ధాంతమును మొదట నెల తిండి లోకమాన్యతిలకు. మహాత్ముడు తననిరంతర కార్యవిధానమున ఆసిధాంతమున కాకృతిని, జీవమును నొసంగెను. జీవరాయకమును ఈభావమే అసహాయోద్యమమునకు మూలనూత్రము. ఈ స్వయంసహాయనూత్రము భారత రాజనీతిజ్ఞులద్వప్తిన ఆ గ్లమంత్రివర్గముయొక్క ఆట్టహాసములనుండి భారత క్షేత్రమును తిన్నగలిగెడి. కాని నేడు మహాప్రతిభావంతుడగు లోకమాన్యము లేకుండుటచే అతనిపూర్వపు శిష్యులలో కొందరు అతనచే నగమువరకు కట్టబడిన సాధముమపూర్తిగావించుటకు మారుగ ఆసాధముయొక్క పునాది నే యుత్తరైక బ్రయత్నించుచున్నాడు. వారు, శాసనసభలకు వేరెంప గోరుచున్నాడు. శాసనసభల బ్రవేశించుటతో స్వయంసహాయము అ తరించి పూర్వపు ఆ దోశనమును భిక్షాటనమును తిరిగి మొలక లేత్తున్న ఇట్టి భిక్షాటన పద్ధతులనలన నైద్యమును నీతికి భంగకరముగు స్వభావమును ఏర్పడునని పరతంత్రబాటుల నెరిగిన వారెల్లరు గ్రహింపవలెను:—సర్వంబు.

అనంతపుర మండలసంఘము

ఈ మండలమునుండి యాక్రింద పేర్కొన్న వారు గను అందు జరుగబోవు దేశీయసహాయక అభివృద్ధిగా నెన్నుకొనబడియున్నాడు:—పొరంకోట్లరావు ఎం. యే. హనుమంతరావుగారు యల్. జి. ఈం. కోట్ల శ్రీనివాసాచార్యుల వారు జే. ట్రాగోజిర వుగారు గొంది లక్ష్మ్యకృష్ణేశ్వరగారు యస్. కొండాచెడ్డిగారు కే. రమాచంద్రగారు కె. వెంకటరమణాచార్యగారు కల్లూరు ముప్పరావుగారు జి. వెంకటరంగాచార్యగారు.

జే. నాగోజిరావు

కలకత్తాకర్షి.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

నులభమై అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథము (వ్రతయింట నుండదగినది అందరుచేయదగిన మయులు 1 కి 1-4-0 (2) వి పి 0-6-0 ఆశోగ్యదృష్టాము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడుకొను మార్గములను చూపించును, తప్పక చదువ దగినది 1 కి 0-6-0 వి.పి 0-4-0 ఆయుర్వేదవల్లది:—ఆశోగ్య, వైద్య, శారీర, నిధాన వస్తుగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి (వాయబడు వైద్యసత్రిక. మారిది యుచితము చందా రు 2-8-0 వై రిని ఏక కాలముందు శోధనవారికి 8-12-0 లకు పంపెదము. ఆయుర్వేదగ్రంథముంజలి, పెరిచేపి. (నెల్లూరు బిల్లా)

1923 సం॥రం

క్యాలండరు

ప్రపంచములోనుండు సుప్రసిద్ధనాయకులు

1923 సం॥రం

క్యాలండరు

1923 సం॥ రం క్యాలండరులో ముద్రింపబడియున్నవి.

873

అంగోరా, కాక్టస్, పోస్టివోనోసిలోనుండి ప్రత్యేకముగా కొన్ని ఫోటోలు మాకు వచ్చినవి. వాటిని 1923 క్యాలండరులలో ముద్రించి యిట్లంట విక్రయించ నెంచియున్నాము తదితర తెలుపబడిన క్యాలండరుల తయారై సంపుటకు సిద్ధముగానున్నవి.

ఖిలాఫత్ క్యాలండరు

ప్రతి వెల రు 0—12—0

ఇది 30" X 20" అంగుళముల నిడివి, వెడల్పుల దశసరి అర్ధశాతములపై పలువిధ సాగనైవరంగులో ముద్రించబడియున్నవి. మధ్యలో ప్రస్తుత టర్కీ వల్తానుగారి ఫోటో ముద్రించబడియున్నది. అతనిమట్టుకు ఉస్మానియా రాజనంశమునకు చేరిన 35 ఖిలాఫాల్ ఫోటోలను అతి చిత్రముగా అమర్చబడి యున్నవి. నిజముగా మీకు ఖిలాఫత్ విషయములోను, ఇస్లాంరాష్ట్రమును స్థాపించిన వారయందును ప్రేమయున్నచో, ఒకప్రతిని తెప్పించుకొని మీయెదుట నుంచుకొనుడు.

అంగోరా క్యాలండరు

ప్రతి ధర రు 0—12—0

30" X 20" అంగుళముల నిడివి, వెడల్పుల పైదశసరి అర్ధశాతములపై పలువిధ చిత్రరంగులలో ముద్రించబడియున్నవి. మధ్యలో గాజి ముస్తాఫా కెమల్ పాషా గారి ఫోటో ప్రస్తుతమున్న ప్రకారమే ముద్రించబడియున్నది. చూపునకు ప్రాణముగల వానివలెనే యుండును. అతనిమట్టుకు రంతుపాషా, ఇస్మత్ పాషా, అబ్దుల్ మాజిద్ ఖాన్ యువరాజు, యూసుఫ్ కామెల్ బే, వాలిరాహుమాన్ మున్నగువారి ఫోటోలు ముద్రించబడియున్నవి. చాలించుకొనిన అంగోరాసభవారి బ్రాహ్మకూడ ఉన్నది. ఇన్నీయుగా: కాక్టస్, పోస్టివోనోసిలో, స్మిరాస్, మెక్కానెంటు సిఫియానున్నగు పట్టణముల ఫోటోలను ఉన్నవి. ఇవి మిక్కిలి అత్యతీయమైన క్యాలండరు. అట్టి ఫోటోలు ఇదివర కెన్నడు హిందూదేశములో చూడబడియుండరు.

నేషనల్ క్యాలండరు

శాశితము, నైజు నైమాదిరిగానే యుండును. దాదాపుగా నూరుగురు హిందూ దేశీయనాయకుల ఫోటోలు అందులోగలవు. ప్రతి 1 కి ధర రు 0-12-0 3 కాపీలు ఒకేసారి తెప్పించుకొనివారికి ధర రు 2-0-0 ఒక డజన్ వెల రు 8-8 0 100 కి ధర రు 70-0-0 గారు క్యాలండరు లేక అంతకుపైగా ఒకేసారి తెప్పించుకొనువారి విలాసము అందులో ఉచితముగా అమ్మకేరంపబడును, ఇన్నీయు గాక అనేకవిధముల క్యాలండరుకూడ మావద్దనున్నవి. ముస్తాఫా కెమల్ పాషాగారి ఫోటో అనేక యూనిఫారములలోయున్నది. పూర్తి పేట్టు 1 కి ధర రు 5 లు మాత్రమే. మీపేరులను రిజిస్టరు చేయించుకొనుడు. అన్ని బాగాలలో విజయ కావలెను. కమిషన్ ధారాశముగా యిచ్చబడును.

The National Photo Bureau, Royapettah, Madras. ది నేషనల్ ఫోటో బీరో, రాయపేట, మద్రాసు.

సామ్రాజ్యప్రధానులు

వారి ప్రసంగములు

ప్రపంచములో నితరదేశములలో ఆయా నాయకులు ఎట్టి యుద్ధములను నిర్వహించుచో యెట్టిభావముల వైబిడి చేయుచున్నారో తెలిసికొనుటకు మనము ఆతరువాత జూపుట యిం దేమియు ఆశ్చర్యములేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు వారు మన దేశమును గురించియు స్పష్టముగా మాట్లాడుచుందురు. ఒక్కొక్కప్పుడు మనదేశమును గురించి వారు ప్రశంస చేయకపోయినను యితర అంతములగురించి వారుమాట్లాడుచోడెరిగి బట్టి వారికి మనదేశముపట్ల నెట్టిభావము లుదయించుచున్నదో మనము గ్రహించవచ్చును.

నాయకులభావములును ప్రజలభావములును ఒకటియే నాటిను ప్రశ్నకు తగు జవాబు చెప్పట దుర్లభమయినప్పటికి నాయకులకును ప్రజలకును అన్యోన్యసంబంధము కొంతవరకు వల దని నిస్సంశయముగా చెప్పవచ్చును. మఱియు కార్యక్రమము నాయకుల వశమయి యుండుటచే ఉపకారాపకరములు చేయుటకు నాయకుల కెంతయు అవకాశము కలదు. ఆ నాయకులు అధికారపదవుల నలంకరించినప్పుడు అట్టి అవకాశమునకు మేరయేలేదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్య ప్రధానత్వము వహించియున్న లాయిడుబార్జి గారెంత అధికారములను కనపర్యగరిగిరో యిందువల్లజరిగిన వ్యవహారములవల్ల స్పష్టమైనది. వారికి సామ్రాజ్యముపట్ల నెట్టి భావములు గలవో స్పష్టమైనది. ఆఖరున టర్కీ గ్రీసుదేశములమధ్య జరిగిన పంచాయితీవిషయములో యింగ్లాండుదేశములో వార్తాపత్రికలును ప్రాంతులు యిటలీ దేశములును ఏకాభిప్రాయమున వైబిడిచేసి నప్పటికి తమ పట్టుదలనే నిగ్గు హింపజేయుటకు లాయిడుబార్జి గారును ఆయన ఆనుచరులును నకలప్రయత్నములు జేసిరి. ప్రధానమంత్రి లాయిడు బార్జి గారు యుద్ధదేశము లేమి? ఇండియాకే నీవిట నర్వినును గురించి రెండుమానముల క్రిందట యాయన పార్లమెంటులలో నుపన్యసించుచు నీవిట నర్వినున కెట్టిహానియు కలుగజూడదనియు ఆ గర్విను ఉద్యోగులయొక్క గౌరవాతిథ్యముల కెట్టి భంగమును కలుగజూడ దనియు అట్టిభంగము కలుగుప్రయత్నము లేమయినను హిందూదేశప్రజలు తేనెయెండల హిందూదేశమునకే మోకము కలుగుననియు చెప్పియుండిరి. కేమలుపాసా దానినల్లు జలసంధిని దాటినగాని యూరపు ఖండమున యుద్ధమాడినగాని బ్రిటిషువారు సహింపలేరని బ్రిటిషు గవర్నమెంటు వారు తెలిపియుండిరి. కేమలుపాసాగా లేదనియుగా నాచరించినను తురుష్కులతో యుద్ధము జూడదని ప్రాంతవారును ఇటలీవారు నుఖించి చెప్పుచు టర్కీవద్ద నున్న తమ సేనలను సయితము కనకకు మరలించుకొని పోయియుండగా బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారు మాత్రము తమ సేనలను వృద్ధిచేయుచు కేమల్ పాసా గారిని బెదిరింప సాగిరి. తాము యుద్ధమునకు సయితము సిద్ధముగా నున్నట్లు చెప్పిరి. ఏమికారణము? లాయిడు బార్జి గారి ప్రసంగమువల్లనే తెలిసికొందము. నాలుగు రోజులక్రిందట మాంఛెస్టరులో నుపన్యసించుచు నితరసభా్యులు మేమియు తమకు రాకపోయినను కేమల్ పాసాతో యుద్ధము చేయుటకు బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారు సిద్ధపడియున్నట్లు లాయిడు బార్జి గారు చెప్పిరి. దానినల్లు జలసంధి బ్రిటిషు వాణిజ్యమునకు ముఖ్యోపయోగమును దానిని విడిచిపెట్టుట కంతమాత్రము వీలులేదట. ఇంతియకాదు. తురుష్కులు స్మిర్నానగరము పట్టుకొనినవిస్తూట విజయాంధులయై క్రైస్తవులను నాశనము చేయుదురట. ఇది వరకే లక్షలకొలది క్రైస్తవులను తురుష్కులు చంపివేసిరట. టర్కీవారిని నమ్ముటకు వీలులేదట. దానినల్లు ద్వారమందు తమ సేనలను యుద్ధపాత్రలను సిద్ధముగా నుంచుట వల్లనే తురుష్కులు భయపడి సంతికి బెదిరింపరట. ఈరీతిని లాయిడుబార్జి గారు తమ కార్యముల నుచరించుచు తాము ఇతరుల దూషణ భావము సహించి కాంతభావముతో ప్రవర్తించినట్లున తామే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును పునరుద్ధారణ చేసికొట్టును గల్గొవుటలు పలుకుచు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు తమకు గల గాఢాభిమానమును తెలియజేసిరి. ఇట్టి యభిమానమును వైబిడించిన లాయిడు బార్జి గారికి యితరదేశముల జయింప నిర్వహణము కలుగుట వింతకాదు. అన్ని విషయములలోను ప్రపంచమున బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమే, అదియుకాదు యింగ్లాండుదేశమే అగ్రస్థాన ముక్రమించుకొన వలెననియు, అదేముయొక్క ప్రతిష్ఠ కేమియు లోటురావూడదనియు తక్కినరాజ్యములు తమ సలహా వెంబడిననుచుకొనుచు తమ నాయకత్వమును అంగీకరించుచు ఒక విధముగా తమకులొబడియుండవలెననియు లాయిడుబార్జి గారి భావములును ప్రకటించుచున్నది. నానారాజ్యములను లాయిడుబార్జి గారు విజృంభించుచున్న విధము కూడ యిందువల్ల ప్రాయశఃపాత్రముననే బలపరుచుచున్నది. అట్టి లాయిడుబార్జి గారు బ్రిటిషు ప్రధాన మంత్రిగ నుండునంత కాలము మన హిందూదేశమునకు మేలు కలుగుట చాలదుర్లభమునాంబేగుగారివంటిమంత్రియొక్కనుండుట చేతనే మన కీ సంస్కరణము లయినను ప్రాప్తించినవి. తక్కిన మంత్రిుల నెట్లొయ్యిప్పించి వారిని మాయలో వేసి తనయొక్క అధికారావకాశమును మాచుకొని యంతరంగమునను ఇండియాదేశమునకు ఉపకారము చేయవలెనని మాంబేగుగారు ప్రయత్నించిరి. మనదేశమున కింకను స్వతంత్రమును కలుగజేయవలెనని మాంబేగు గారికి మనస్ఫూర్తిగా అభిప్రాయము కలదని నమ్మవచ్చును. కాని తక్కిన మంత్రిులను తక్కిన బ్రిటిషునాయకులను ఒప్పించుటకష్టమగుటచే నింతటితో మాంబేగు గారు తృప్తి పొందరలసి వచ్చెను. ఆ మాంబేగు గారయినను చివరకు తక్కిన మంత్రిులతో పోరాడలేక రాజీనామానిచ్చిరి. వారు అధికారపదవినుండి తొలగిపోవుటకు కారణము వారు మనదేశముపయజాపిన యభిమానమే యని స్పష్టమయ్యెను. ఇప్పుడు ఇండియాకార్యకర్తగారున్న లాడు పీలుగారు వ్యర్థముగా జీతము పుచ్చుకొని నుఖభీషణము గడపుచు వీలయినప్పుడు ఇండియా గవర్నమెంటు వారికి అడ్డము కలుగజేయుటకు మాత్రమే వచ్చినట్లు కనుబడుచున్నది. ఉదారస్వభావముగలనాయకులే బ్రిటిషు మంత్రిులగునందు చేరిన పక్షమున మనదేశమునకు సులభముగా మేలుకలుగును. లేకున్నప్పుడు అవకారములే కలుగుచుండును.

మాంఛెస్టరునందు లాయిడు బార్జి గారిచ్చిన యుద్ధవాగ్దానములో మరియొక రహస్యమును వైబిడిచేసిరి. జర్మనీయుద్ధము జరుగునప్పుడు ఇంగ్లాండు ప్రాంతులు టెషియా ఇటలీ గ్రీసు దేశములూక ఖరారు చేసుకొనినవట. ఏమనగా టర్కీదేశమును ఓడించి ఆశే శము నాగ్రమించి తాము వంతుకొనవలెనని ఖరారుచేసుకొని నట్లును ఆఖరారు రహస్యముగా నుండుట దేనని యుద్ధాఖరారును ఆస్పిష్టముగారును లార్డు గ్రే గారు ను తామును అంగీకరించినట్లును లాయిడుబార్జి గారు చెప్పిరి. తురుష్కుదేశమునై ఆంగ్లానాయకుల కెట్టి యాశ బుద్ధినించెనో ప్రపంచమున కంతకును ఇప్పుడైనను విశేషము కాకమానదు. పరరాజ్యముల స్వాతంత్ర్యములను కాపాడుటకై తాము యుద్ధములలో ప్రవేశించవలసి వచ్చినదని యాంగ్లానాయకులు యుద్ధసమయములో బల్గిన్ ప్రకల్పముల యర్థమేమి? టర్కీదేశమునకు హాని తగినయెడల హిందూదేశములోని మహాన్యుదీయుల కాగ్రహమువచ్చునని యెరుఱునను వెంచరా? అట్టి ఖరారునామాలు వైబిడిని టర్కీ దేశమునకు హాని కలుగజేయవలసి చెప్పి అబద్ధములాడి హిందూదేశములోని మహాన్యుదీయులను మోసపుచ్చి చురుపులతో పోరాడుటలు లాయిడు బార్జి గారందులకు చేసిరి? పరరాజ్యములయందు ప్రేమచేత కాదు. ఆంగ్లాదేశ ప్రతిష్ఠకు భంగము కలుగు నను భయముచేతను లాయిడు బార్జి గారి మోసపు పలుకుటకు నిడివరకు చాలమంది మోసపోయిరి. ఆంగ్లాదేశములలోనే ఆయనపయన యిప్పుడు కోపోద్రేకములు నిండినను, మాంఛెస్టరులో నాయనకు జరిగిన గౌరవమును ఆయన యిచ్చిన యుద్ధవాగ్దానమును జూడ లాయిడు బార్జి గారి కలుకుబడికి కొరతరాజేమాయన సందియము మోడముచున్నది. రాజకీయ గారడీ విద్యయును లాయిడు బార్జి గారికి గల సంపూర్ణశక్తి వ్యక్తమయ్యెను.

ఆంగ్లాదేశమునకు పూర్వముండిన మంచిపేరు క్రమముగా తగ్గుచున్నదనుటకు స్పందియములేదు. న్యాయబుద్ధి కిడివలలో బ్రిటిషువారు ప్రసిద్ధిపెందియుండిరి. స్వాతంత్ర్య సూక్తములకు ఇంగ్లాండు దేశము పుట్టిల్లిన పేరువడసినది. అట్టి భావతి ఆదేశమున కిడివలలో బ్రిటిషు నాయకుల కల్గిన కలిగినది. ఆపేరు ప్రతిష్ఠ లిప్పుడు చెడుటకును బ్రిటిషు నాయకులే కారకులు. ఇప్పటి బ్రిటిషు నాయకులు పలుకు పలుకులు గాని వారు చేయు వాగ్దానములను గాని నమ్ముటకు వీలులేదు. గొల్ల శ్రీనివాసకృష్ణగారు చెప్పినట్లు బ్రిటిషు గవర్నమెంటు వారి యందు హిందూదేశ ప్రజలకు ఏకాగ్రము తగ్గుచున్నది. ఉదారస్వభావము గల నాయకుడు ప్రధానమంత్రియైనను కాగల బుద్ధిమంతుడు బ్రిటిషుదేశముయొక్క పూర్వపుప్రతిష్ఠను నిలపగల దేశాభిమాని యింగ్లాండు యొక్క ప్రస్తుతిపరిస్థితులలో నెవరును గానరాదు. ఇంగ్లాండు దేశచరిత్రలో ముందు మిక్కిలుమగు మాధువు కలుగు నూహనలు గానించుచున్నవి.

వల్లూరి వెంకట్రాపు

ఆంధ్ర శ్రీభావ్యము

శ్రీరామానుజులవారి బ్రహ్మసూత్ర భాష్యముకు సరియైన చక్కని తెనుగున

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంత వాచస్పతిశ్రీమాకో. కందాడై. శేషచార్యులవారిచే రచింపబడినది.

మొదటివాల్యము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-0-0.
రెండవ వాల్యము (ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థాధ్యాయములు) 8-0-0.

తెనిగించిన పద్ధతి:—(ఈ బ్రహ్మసూత్రమునకును శ్రీ రామానుజ భాష్యమునకును ప్రతిపదార్థము తాత్పర్యము (తెనుగున) శ్రీభావ్యము (ఇందు ఇంకా సమాధాన సంకీర్ణ పూర్వపక్ష సిద్ధాంతములు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగ జూపింపబడినవి.) ఆచటచట ప్రతిపక్షానికి యందలి విశేషాంశములు నీయబడినవి. లఘుపూర్వ పక్ష లఘుసిద్ధాంత మహాపూర్వపక్ష మహాసిద్ధాంతముల యందలి వాద ప్రతివాదము లన్నియును చదువరులకు వేదాంత విచారమునం దభిరుచిని గలుగజేయు రీతిని యుత్తర ప్రత్యుత్తర రూపముగ గనబడత బడినవి.

శ్రీరామానుజ జియ్యోగ్ స్వామివారును, మైసూరు నందుండు పరకాల మతము జియ్యోగ్ స్వామివారును, క్రిం గము శ్రీరంగ కారాయణ మతము జియ్యోగ్ స్వామివారును ఈ గ్రంథమును భగవద్రామానుజ విరచిత శ్రీభావ్యమునకు సరియైనదియు, నుబోధంబునకు తెనుగున గాను తెలుపుచు నంగీకార పత్రకలను కృపచేసిరి. (తెక్క)

మానేజర్, వేదాంత ముద్రాక్షరశాల,
88, ఏడుభావులబడి, మద్రాస్.

ఎస్. మోహిదీన్, ఎమ్. ఖాసిమ్

సాహెబ్ అందుకో
ఫర్వీ చక్ మేకర్లు, సర్సరావుపేట
క్రొత్తపాపు మేలైన గృహోపకరణములు
ధరలు సరసము, ఒకసారి అర్జరునుపంపి
పరిశీలించుకోరదము

అతపచ్చ క్యాన్ వాసు వేయబడిన క్యాంపుమంచము

సాధారణ క్యాన్ వాసు వేయబడినది	1-కి ధర రు 14/-
మంచమునకుత గినదంది	1-కి ధర రు 12/-
పరదాలు, కోదులు, దారము	1-కి ధర రు 1/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపు ఈజీ టర్ని	1-కి ధర రు 1 3/4/-
చాకపలక	1-కి ధర రు 7/-
క్యాంపు ఇనుపమడుపుటర్ని ఇనుప ఆర	1-కి ధర రు 1/-

మ్యులో నహా

క్యాంపుటర్ని ఆరములేకుండా	1-కి ధర రు 4 1/4/-
క్యాంపు ఇనుపనూలు	1-కి ధర రు 2 3/4/-
క్యాంపు ఇనుపపోర్టింగుమేజు	1-కి ధర రు 8/-
క్యాంపుటర్ని	1-కి ధర రు 4/-
పూసు (రాకింగు) టర్ని	1-కి ధర రు 6/-

మా ప్రదర్శనగదికి ఒకసారి దయచేయుదు! (3)

ప్రస్తుత నాగరికమునకు తగిన మొదటిరకం వెండిపన్నీరుకెంబులు, గిన్నెలు, కట్టలు, కంచములు, బహు పుతినోసంగుటకు తగిన సామానాలు, దొప్పలు, మహాత్మ్యగాంధీ, తిలక్, చరకముగల పతకములు మున్నగు సవి అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. చొక్క-పుడేడి, జంగా గుకు పూచీగానుండును.

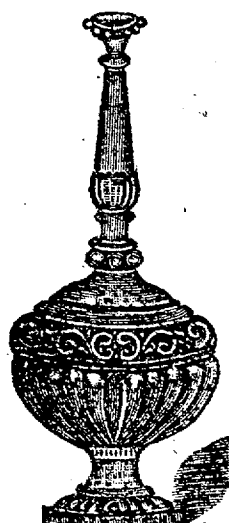
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుసామిశెట్టి ఆంధ్రుకంపెనీ నగలవర్తకులు, వైశాఖనగర్, మద్రాసు.

బైండు చేయుబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 800 పేజీలు	రు	1-0-0
2 భాగము 272 పేజీలు	రు	1-0-0
3 భాగము 280 పేజీలు	రు	1-0-0
కాశీజులీయ. 1 భాగము 438 పే		1-8-0

72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.
మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు కృష్ణాజిల్లా.

(3869)

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు చుట్టూ తోడి రాకమును చే కర్మమును.
చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ.

అందమున కావించు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడులు చుట్టూ వెంటుకు.

ఇది విజయ నేయబడినది.

వెంటుకల కట్టి రాక మున్ను, కిరీ మున్ను చుట్టూ,
యది విజయభవము.

వెంటుకలు చుట్టూ గాని, గురుకు గాని యందము.

మీ వెంటుకలు చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ
వలె నుండి మరయు చుట్టూ.

ఈ రాకమున దీనిని వరించి చుట్టూ.

వెంటుకలు చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ.

కామినీయా నూనెను నిన్ను కర్మమునకు జేయును.

మీ వెంటి 1-2 లు మాచును. వి. వి. చుట్టూ చుట్టూ.

ఇన్ని చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ
చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ.

ఇది విజయ లక్ష్మీ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ.

చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ చుట్టూ.

హా చుట్టూ చుట్టూ.

అంగ్లొయిండియన్ డ్రస్స్ అండు

కెమికలు కంపెనీ,

(120) 155 బామ్బాయ్, బామ్బాయ్.

మద్రాసు ట్యూటోరియల్ కళాశాల.

నెం. 84, అర్చీనియన్ పీక్, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

గడచిన సెప్టెంబరు మాసములో జరిగిన పరీక్షల ఫలితము

పాస్ అయినవారి సంఖ్య	వి. ప.	కడతేరినవారి సంఖ్య
21	వి. ప.	16
64	ఇంటర్మీడియట్	42

మా కళాశాలలో లాజిక్ తరగతి ప్రత్యేక ప్రశంసార్హము. కేమ్ బ్రిడ్జి సీనియర్ సెక్షన్ మందిరిలో నున్నది. ప్రీ విద్యార్థులు కూడా చేర్చుకొనబడుదురు. ఇంటర్మీడియట్ వి. ప. తరగతుల విద్యార్థులు ఆంగ్ల భాషలో తరఫీతు చేయబడుదురు. ప్రాసెస్సును కావలసినవారు ఒక అణావిల్ల ఈ దిగువదిరునామాకు పంపవలెను.

M. K. RANGACHARY, Secretary.

స్వేచ్ఛ గా నుండి

గడించుడు! గడించుడు!! గడించుడు!!!

మా నిట్టింగు మెషిన్ లలో నోక దానిని వాడుడు. ఎకరైనా దానితో ఆతిసులభముగా పనిచేయవచ్చును. మీరు రోజు 1 కి రూ 8 లు మొదలు రూ 80 లు వరకు గడించగలరు. అనుభవ మనకరములేదు. ఉపయోగించువిధము ఉచితముగా నేర్పబడును. మీరు తయారుచేయునట్టి సామానులు మీరుగాను మేము విక్రయించుము. సంపాదనకు మేము పూచీనిచ్చెదము. బనీసుల తయారుచేయు మెషిన్ 1 కి ధర రూ. 2500. దీనివలన దినము 1 కి రూ. 16 డబ్బుల బనీసులను తయారుచేయుటకు వీలుగానుండును. "వి" ట్రెపు బనీను మెషిన్ 1 కి ధర రూ 4700. దీనివలన దినము 1 కి 27 డబ్బుల బనీసులు చేయ వీలుగానుండును. ఆటోనిట్టింగు మెషిన్ 1 కి ధర రూ. 320. ఇదిగాక ఎక్స్ ప్రెస్ డెలివరీ, సామానులు కొయ్యలో తీర్చిపెట్టెయ్య సామానులు, హెమిస్టిక్ బాలింగు, లింకింగు మెషిన్లు, గృహమునకు, కర్మాగారమునకు కావలసిన అన్నిరకముల మెషిన్ల నిట్టింగునూలు, నూదులు, పరికరములు, నేత మెషిన్లు, మగ్గములు, బాబిల్లు, వటుల్స్, డ్రేవర్లు, హోనెర్లు, ఇనుపసామానులు, కెమికల్స్ మొదలగునవి కలవు. హెమిస్టిక్, బ్లిస్, స్క్విర్లర్ లాడు, ఫిబ్బెర్లూ మాంచెట్టర్, లండన్, న్యూకాజిల్ మొదలగునాగాల నుండి కొని, ఎగువతీయట్టి, దిగువతీయట్టి విజయమున్ను. ప్రపంచమునందున్నట్టి వ్యాపారసంబంధము గల ప్రతిముఖ్యపాట్లతోనూ మాకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు గలవు. వివరములకు ఒక అణావిల్లను పంపగోరెదము.

Asiatic Knitting Corporation, 27, Dhurumtolla Street, Calcutta.
The Asiatic Knitting Commercial Corporation. 303, Hornby Road, Fort, Bombay.
The Asiatic Knitting Commercial Industrial, Karachi.

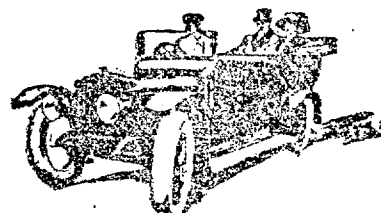
మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమువరకు జరుగు సంకతులు నెలలువారిగా వ్రాయుటకు కట్టుము రూ 2/-, జీవితమంతటినీ ను దశ అంతర్వలతో వ్రాయుటకు రూ 5/-, ఇచ్చేతరము జీవిత మంతటినీ లోను ప్రతి సం॥ రములో జరుగు ముఖ్యవిషయములతో వ్రాయుటకు రూ 8/-, జనన సం॥రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు లెఖపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని సలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చియున్నవి. జాతకము ఆంగ్లభాషలో వ్రాసే పంపబడును. వి. ఆర్. శ్రీనివాసాచార్య, కృష్ణనివాస ఆంగ్లహారము (ఎ) పోస్టు మైసూరు.

అపూర్వజ్యోతిష గ్రంథరాజము

దీనిని గురించి 28-7-21 తేదీల "ఆంధ్రప్రదేశ్" యిట్లు వ్రాయుచున్నది. "హెన్రీయు ఆస్టెయిల్" ఇయ్యది సర్వజ్యోతిష గ్రంథమును పుస్తకమణికృతము. ఇందలి ప్రతివిషయమును మూలము జ్యోతిషములను ప్రజలకుంచియు మాయాపులకు పదులు, పాతికలు సమర్పించి వారు చెప్పెడు కల్పనాటకమును మోసపోవువానికిది కల్పితమవు. ఇతరులనూ మేమియు నక్కరలేకుండ జాతకము, జన్మకక్షత్రము మున్నగువానితో పనిలేకుండ ఏ నెల కా నెల కలుగగల భవిష్యత్ ఫలములను ఎవరియట్లుకు వారు కడుసులభముగా చూచుకొనవచ్చును. అట్లు ప్రతివిషయమును ప్రతివారికిని బాగుగ బోధపడునట్టి యాగ్రంథరాజము అతిసులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. మరణకాలమును నిర్ణయించుట, నూర్యచరిత్ర వాడులను బట్టి శుభకార్య ప్రారంభమునకు అనుకూలకాలనిర్ణయము, దీర్ఘజీవితమునకు చేయవలసిన పనులు నిందు వివరింపబడినవి. ఒకరినొకరు మరనరములేకుండ తెలియజేసిన విషయములన్నియు దీనియందు గలవనుట టితికయోక్తిగాదు." దీని నెల పోస్టుభిక్కులుగాక రూ 2-0-0. ప్రీమియర్ ఎస్ట్రేలాజికల్ వీరో, హోడవరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికెట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

కుష్టురోగనివారిణి

యోగ్యతాపత్రములు (873)

కుష్టురోగములు నివారణ కావను అనుమానముతో వ్యాధిని యేల వృద్ధిపరచుకొనెదరు? నేను 18 సం॥ర ములనుంచియు నాన్న పాతలు కొందరు 5, 6 సం॥ర ముల నుంచియు, కుష్టుము స్పర్శజ్ఞానములేని మచ్చలు, పొడలు (Coloured spots) మొదలగువాటిచే బాధపడుచుంటిమి. మీ "కుష్టురోగనివారిణి" నేనించి రోగవిముక్తులమై చాలసుఖముగా నున్నాము. యన్. వెంకటరెడ్డి, భూస్వామి, కంఠేరు కృష్ణాజిల్లా అస్తాదశ కుష్టురోగములను, కుదుర్చుటలో దీనినిమించిన దివ్య వధుము లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేయువారికి 116 లు బహుమానము. "మాకుకుష్టురోగనివారిణి" ఘనతనిన మాకు కుష్టురోగాంతకములు బయలుదేరుచున్నవి. జాగ్రత్త. ఒక నెల దినములకంటె అధికముగా సరిపడుచుండు డెబ్బా రూ 6-0-0 1 ది రెడ్డి అండ్ కో, గోపాలపురం.

కొత్తపేటపాట్లు (గోదావరి జిల్లా)

మేల యన స్వతేతి.

కత్తికట్టలు - చాకులు

కప్పుతాళములు.

అంద్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రాత్యహింపును.

వెంటనే ధరల కట్టటలూకుకు వ్రాయును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టెలు ఆంధ్ర లాక్ మేకర్స్ గది.

వెల్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ లైడెను: "ఇండి స్ట్రీస్" కెల్దాపురం.